

"DIRVAI" IŠ KLAIPĖDOS

PATRIOTIŠKUMAS

Antanas Barusevičius

Vienas iš pagrindinių demokratijos reikalavimų yra patriotiškumo ugdymas. Apie patriotiškumą kalbama nuo neatmenamų laikų, įvairiomis formomis tai pabrėždavo valdovai ir politikai. Daug apie tai kalbėta ir Sovietų Sąjungoje. Tik atsikūrusioje Lietuvoje patriotiškumo lyg ir gėdijamasi. Kodėl?

Lietuvos visuomenėje vyrauja nuostata, esą tai dabar nebesvarbu: "mes išsirikome valdžią, o ji privalo viską daryti". Lietuvoje patriotiškumas neugdomas arba tai daroma aplaidžiai. Pasiteisindami galime surasti ne vieną priežastį, bet mūsų tikslas ne teisintis, o bandyti objektyviai įvertinti padėtį.

Istorijoje rasime ne vieną atvejį, kai vardan Tėvynės, Tautos ar net Genties buvo atliekami nemarūs žygdarbiai. Vargu ar tai būtų išlikę per amžius, jei šie žygiai nebūtų svarbūs visuomenei. Ir tikrai jie būtų neatlikti, jeigu nebūtų buvę patriotais jų vykdytojai.

Nuo valstybės yra neatsiejama piliečio sąvoka. Vis labiau suvokiama, kad pavieniai individai negali jaustis saugiai, bendrai negindami visuomeninių interesų ir neišsipareigodami visuomenei. Išskyla ir visuomenės – piliečio santykių problema. Jos neišsprendus, visuomenė negali būti garantuota, kad vidiniai prieštaraivimai nesi- baigs katastrofa.

Demokratinė (pilietinė) visuomenė tvarkosi savi- valdos principu, visuotinių susitarimų pagrindu. Tam įgyvendinti sukuriamos atitinkamos politinės, valstybinės ir teisinės struktūros, nustatomi visuomenės elgsenos principai, kurių vykdymas tampa privalomu Valstybės teritorijoje. Taip išryškėja piliečio ir valstybės tarpusavio santykis. Valstybės struktūros tėra tik įrankis visuomenės problemoms spręsti. Tai rodo, kad palaikyti atitinkamą piliečių išsilavinimo ir aktyvumo lygį demokratijos sąlygomis labai svarbu. Nukrypęs į vieną ar kitą pusę, neišvengiamai atsidursime anarchistineje arba totalitarinėje visuomenėje. Tokių pavyzdžių žmonijos istorijoje apstu.

Žinant apie pilietinių susitarimų ir išsipareigojimų egzistavimą demokratinėje

visuomenėje, nesunku suvokti, kad žmogus, nevykdantis šių reikalavimų, negali būti laikomas piliečiu tikrąją šio žodžio prasme. Jis arba priverčiamas paklusti arba pašalinamas iš visuomenės.

Sociologijoje žinomas psichologinio inertiškumo principas. Šio principo esmė yra ta, kad žmogaus įgyti veiklos, mąstymo, gyvenimo įgūdžiai gali keistis iki tam tikro amžiaus. Po to jie praktiškai išlieka visam gyvenimui. Nuo mažens suformavus atitinkamas pažiūras, galime tikėtis, kad jos išliks beveik nepakitusios. Mes nenoriai atsisakome sovietmečiu suformuotų įpročių. Visuomenė vis dar tiki valdžios galimybe "viską daryti gerai". Deja, realybė negail- lestingai išblaško šias iliuzijas ir mes dabar priversti prisiminti seniai užmirštas tiesas ir kalbėti, kaip galima pakeisti grėsmingą padėtį. Pats gyvenimas verčia ieškoti būdų kaip atgaivinti ir įtvirtinti demokratinės visuomenės gyvenseną.

Mes jau sakėme, kad visuomenėje, kurioje vyrauja antipilietinės nuostatos, nesunku nukrypti į kraštutinius. Abejotina ar tokie "piliečiai" sugebės apginti valstybę nuo iškilusios grėsmės. Palyginimui: pagal strategijos teoriją valstybė karo atveju gali suburti armiją, kuri sudarys apie 5% gyventojų. Ar galima pasitikėti tokia armija demoralizuotoje visuomenėje, palieku spręsti skaitytoms, bet esu įsitikinęs, kad pilietinėje visuomenėje, kurioje žmonėse išugdyta patriotiškumo dvasia, šis procentas bus žymiai didesnis ir kokybiškesnis.

Žinoma, oponentai teigs, kad mūsų dienomis karo grėsmė nereali ir patriotiškumas netenka savo svarbos. Pabandykime pateikti keletą pavyzdžių, kaip patriotiškumas veikia kasdieniniame gyvenime.

Jau sakėme, kad demokratija yra piliečių savi- valda. Tai kas atsitiks su visuomene, kurioje ignoruojami susitarimai, įstatymai ir išsipareigojimai? Joje visuomet bus sąlygos pažeisti kitų piliečių interesus, vyraus politinis susipriešinimas, gali išsilaleti korupcija ir t.t. Lietuvoje išviešpatavusi betvar- kė, valdininkų nebaudžiamu-

Inž. E. Bartkus (kairėje) ir ALTS pirmininkas Dr. Leonas Kriauceliūnas (dešinėje), viešnagės Lietuvoje metu susitiko su LTS vicepirmininku Dr. Leonu Milčiumi

mas rodo, ko galime laukti, jeigu toliau nekreipsime patriotiškumo ugdymą.

Nuosekliai šis procesas vykdomas ir šiandieninėse demokratinėse valstybėse. Nuo mažens diegiama vaikų pagarba tėvams, bendruomenei, ištikimybė papročiams, pripažintoms vertybėms. Šeimoje vaikai gauna pirmąsias bendravimo pamokas, išmoksta aukotis bendram labui, suvokia jo prasmę. Šią patirtį jie perduoda savo palikuonims, tuo sudarydami prielaidas demokratijos tęstinumui.

Oponentai tvirtina, kad mūsų nuogastavimai nepagrįsti, nes mes "einame į Europą" ir visiškai nebūtina plėtoti patriotinio ugdymo. Esą svarbu tik įtikinti, kad mus "išsileistų". Vargu ar Vakarų Europos valstybės sutiks, kad toks užkratas atsisrastų jų pašonėje ir sukeltų bereikalingų problemų jų piliečių gyvenime. Įstojimas į bet kurias sąjungas neatleidžia nuo griežtų išsipareigojimų vykdymo.

Neperdedant galime teigti, kad šiuo metu Lietuvoje bujoja įstatyminis nihilizmas. Piliečiai įstatymų nežino arba išvaiduoja, kad juos galima "apeiti", reikalavimų nevykdyti, nes taip elgiasi ir pati valdžia. Valdininkai traktuoja įstatymus sau naudingu požiūriu. Poįstatyminiai aktai sudaromi taip, kad bet kuriuo atveju būtų galima pažeisti įstatymo reikalavimus. Tokios elgsenos išdava – visiškai demoralizuota visuomenė, negalinti pasipriešinti valdžios savivalei. Aiškindami, kad norime demokratijos stiprinimo, iš tikrųjų dirbame priešinga kryptimi.

(Bus daugiau)

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS KREIPIMASIS Į LIETUVIŲ

TAUTĄ,
priimtas ALTS 24-ame seime
Čikagoje 1996 m. rugsėjo 1 d.

Amerikos Lietuvių tautinė sąjunga sveikina 1989 metais atkurtą Lietuvių tautininkų sąjungą. Didžiuojamės Lietuvių tautininkų sąjungos atliekamais darbais, ypač puoselėjant vieną iš didžiausių žmogaus ir valstybės vertybių – tautiškumą, rūpinantis lietuvių išlaikymu tiek pačioje Lietuvoje, tiek už valstybės ribų atsidūrusiose lietuvių etninėse žemėse ir lietuvių telkiniuose išeivijoje.

Lietuvoje artėja nepaprastai svarbus politinis įvykis – Seimo rinkimai. Jie gali turėti lemiamą reikšmę Lietuvos atečiai. Pritardami Lietuvių tautininkų sąjungos parengtai rinkiminei programai ir remdami jos pastangas šiai programai įgyvendinti, kviečiame Lietuvos piliečius, gyvenančius Tėvynėje ir išeivijoje, balsuoti už LTS rinkiminį sąrašą ir jos iškeltus kandidatus vienmandatinėse apygardose.

Tik bendromis pastangomis kursime Lietuvai šviesesnę ir saugesnę rytojų.

ALTS valdyba:
dr. Leonas Kriauceliūnas
Petras Buchas
Stasys Briedis
dr. Laima Šimulienė
Oskaras Kremeris

Čikaga, 1996 m. rugsėjo 1 d.

AMERIKOS BALŲ LAISVĖS LYGOS pranešimas

"Amerikos Baltų Laisvės Lygos pastangomis Amerikos Kongresui pateikta kongresmeno Chris Cox (R-Ca) rezoliucija HCR 51, kuria siekiama demilitarizuoti Karaliaučiaus (Kaliningrad) kraštą, š.m. rugsėjo 17 d., su kiek pakeistu tekstu ir komiteto pirmininko Ben Gilman papildymu, buvo vienbalsiai priimta ir perduota į Kongresą balsavimui", – pranešė ABLL-gos viceprezidentė Angelė Nelsienė.

Amerikos Baltų Laisvės Lygos pavedimu prieš porą metų Angelė Nelsienė įtakojė kongresmeną Cris Cox pateikti Kongresui šią rezoliuciją ir koordinavo jos svarstymo eigą. Praeitą ABLL-gos pastangomis parengta Baltų Laisvės Dienos rezoliucija (Baltic Freedom Day Resolution), kurią pasirašė tuometinis JAV Prezidentas Ronald Reagan.

Angelė Nelsienė praneš apie tolimesnę rezoliucijos HCR 51 svarstymą.

Girdėta iš Vilniaus

• **LIETUVOS IR LENKIJOS PREZIDENTŲ SUSITIKIMAS.** Lietuvos karinių jūrų pajėgų fregata "Aukštaitis" rugsėjo 19 d. į Lenkijos uostą Gdynę atvyko Lietuvos Prezidentas A.Brazauskas. Svečius pasitiko Lenkijos Prezidentas A.Kvasniewskis (Kwasniewski) ir jį lydintys oficialūs asmenys. Po sutikimo ceremonijos abu prezidentai nuplaukė į Lenkijos laivą "Warszawa". Jie svarstė abiejų šalių saugumo klausimus, integraciją į Europos Sąjungą ir NATO, sienos tarp Lietuvos ir Lenkijos reikalus bei kitus klausimus. Pasirašyta bendra abiejų prezidentų deklaracija.

• **UKRAINOS PREZIDENTO VIZITAS.** Rugsėjo 23 d. į Lietuvą dviejų dienų oficialiam vizitui atvyksta Ukrainos prezidentas Leonidas Kučma. Planuojama pasirašyti Lietuvos ir Ukrainos sutartį, leidžiančią išvengti dvigubo pajamų ir kapitalo apmokestinimo, laikinąjį susitarimą dėl piliečių kelionių ir kitus dokumentus. Ukrainos prezidentas dalyvaus šios šalies ambasados atidarymo iškilmėse. Vilniaus Gedimino technikos universiteto mokslo taryba suteikė jam Garbės daktaro laipsnį.

• **INGRIDA BUBLIENĖ - LIETUVOS GARBĖS KONSULĖ KLYVLENDE.** Lietuvos garbės konsule Klyvlende paskirta tarptautinės konsultacinės firmos "IB Communications" vadovė, chemijos ir matematikos bakalaure Ingrida Bublienė. Įgaliojamojus raštus jai įteikė Lietuvos užsienio reikalų ministerijos sekretorius Rimantas Šidlauskas. Garbės konsulatą Ohajo (Ohio) valstijos Klyvlendo (Cleveland) mieste planuojama atidaryti spalio pradžioje.

• **LIETUVA IR BALTARUSIJA: DIPLOMATŲ KONSULTACIJOS.** Vilniuje vykusiose Lietuvos ir Baltarusijos užsienio reikalų ministerijų pareigūnų konsultacijose svarstyta, kaip išspręsti neteisėtą migracijos problemas, aptarta paruošiamųjų sienos žymėjimo darbų eiga.

• **PAMINKLO GEDIMINUI POSTAMENTE – MŪSŲ LAIKMEČIO ŽENKLAI.** Sostinės Katedros aikštėje, kur netrukus iškils paminklas Didžiajam Lietuvos kunigaikščiui Gediminui, vyko simbolinės iškilmės. Vilniaus meras Alis Vidūnas ir Gedimino paminko šalpos fondo pirmininkė Beatrice Kleizaitė – Vasaris į postamentą įmūrijo ateities kartoms skirtą bronzinę kapsulę su mūsų laikmečio ženklais. Į kapsulę įdėta jubiliejinė Gedimino moneta ir proginis bronzinis medalis, paminklo konkurso vertinimo komisijos protokolai, Justino Marcinkevičiaus poema apie Gediminą, taip pat didžiausių Lietuvos laikraščių vienos dienos numeriai. Paminklas Didžiajam Lietuvos kunigaikščiui Gediminui sostinėje, priešais Valdovų rūmus iškilmingai atidengtas rugsėjo 22-ąją.

Šis paminklas sukurtas pagal Jungtinės Amerikos Valstijose gyvenančio išeivijos skulptoriaus, Tautinės premijos laureato Vytauto Kašubos projektą. Jis vaizduoja ant aukšto pjedestalo stovintį kunigaikštį, laikantį iškeltą kalaviją. Už jo – karžygio valdovo simbolis – žirgas. Paminklą pagal autoriaus modelį padidino ir skulptūrų liejimo darbus prižiūrėjo vilnietis skulptorius Mindaugas Šnipas.

• **SULAIKYTI DAR 28 NETEISĖTI ATEIVIAI.** Pasienio policijos departamentas pranešė, kad tik per dvi savaitgalio dienas atskiriomis grupėmis šalies pasienio ruože buvo sulaikyti 28 Azijos šalių piliečiai. Tarp jų daugiausiai žmonių buvo iš Šri Lankos, Pakistano, Indijos bei Afganistano. Per šiuos metus mūsų pasienio policija jau sulaikė 862 Azijos šalių piliečius.

• **ŽURNALISTAMS – BROLIŲ BOBELIŲ PREMIJOS.** Šių metų spalio viduryje Lietuvos žurnalistams jau trečią kartą bus įteiktos brolių Kazio ir Jurgio Bobelių premijos už geriausius rašinius korupcijos, ekonominių ir kriminalinių nusikaltimų temomis. Seimo užsienio reikalų komiteto pirmininkas Kazys Bobelis nurodė, kad paraiškos šių metų premijai gauti turi būti pateiktos iki spalio 10 d.

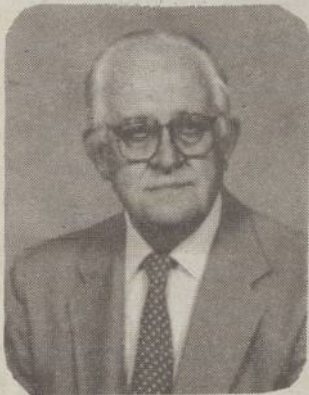
Pernai 8400 litų premijai gauti pretendavo apie 50 žurnalistų. Ši suma buvo padalinta 8 žurnalistams. Šiais metais skiriama apie 8-10 tūkstančių litų ir numatoma apdovanoti iki dešimties žurnalistų.

• **EUROPOS GROŽIO KARALIENĖ MOKOSI ALYTUJĘ.** "Queen of Europe" titulą Turkijoje laimėjo septyniolikmetė Vaida Klizaitė. Ji yra Alytaus Putinų vidurinės mokyklos dvyliktokė. Tai jau trečioji karūna, jai atitekusi šiais metais. Kelią į Europos šlovę merginai atvėrė pergalės Alytaus miesto ir Lietuvos grožio konkursuose. Kelionė į tarptautinį grožio konkursą Turkijoje ir buvo dovana už geriausią pasirodymą "Gražiausios Lietuvos merginos – 96" konkurse.

Vaida Klizaitė sakosi nesižavinti manekenės karjera. Baigusi vidurinę mokyklą, ji norėtų studijuoti teisę arba verslo valdymą.

Iš visur – apie viską

MUSULMONAI

Algirdas Pužauskas

Juodieji musulmonai

Amerikos vyriausybė pradėjus baudžiamuosius karo veiksmus prieš Irako diktatorių Sadamą Huseiną, išgirdome protesto balsus amerikiečių musulmonų tarpe. Pats S.Huseinas turi kelis titulus: jis yra prezidentas, premjeras ir Revoliucinės tarybos pirmininkas. Vyriausybės kasdieninius reikalus tvarko vicepremjeras Tarikas Azizas.

JAV vyriausybės žygiai prieš Iraką gina nuo Irako smurto kurdus tos valstybės šiaurėje ir šiitų sektos musulmonus – Irako pietuose. Ši sekta sudaro 65% Irako tikinčiųjų, o valdžios rėmėjai yra 35% gyventojų, priklausančių sunitų sektai. Šis skilimas ir nesugyvenimas liko iš Irako karo su Iranu dienų, kai Irako šiitai sudarė "penktąją koloną" ir palaikė valstybės priešą – Iraną, kurį valdė tikėjimo broliai šiitai su ajatola Chomeiniu.

Islamo tauta

Amerikoje islamo išpažinėjų yra apie 8 milijonai ir jų skaičius auga. Apie 90% musulmonų yra juodieji amerikiečiai. Sakoma, kad pagrindinei grupei NOI (Nation of Islam) priklauso tik apie 4% visų amerikiečių musulmonų, kurių radikalūs vadovai yra Louis Farrakhan. Jis toli nukrypo nuo didžiųjų musulmonų tikėjimo sektų ir laikosi mažos, arabų pasaulyje nedaug pasekėjų turinčios, vadinamosios Ahmady grupuotės pažiūrų. Ši srovė išpopuliarėjo juodųjų amerikiečių tarpe 1934 m., kai Islamo Tautai (NOI) vadovavo čikagietis imamas Elija Muhamedas.

Vienoje islamo šventosios knygos – "Korano" vietoje rašoma, kad Dievas nepriima žmonių, turinčių aptemdytas, nematančias akis ("blurred eyes"). Tačiau tuometiniai Korano vertėjai išvertė žodį "blurred" į "blue" (mėlynas). Išėity, kad Dievas

nepriima žmonių, turinčių mėlynas akis. Iš to imamas išvedė, kad yra tokie "mėlynakiai velniai". Savo pamoksluose imamas Muhamedas pabrėždavo, kad prieš 6,000 metų gyveno juodasis mokslininkas Jakubas, sergąs proto liga. Jis sugalvojęs baltuosius žmones ir juos sukūręs.

Nušovė Malkolmą X

Neilgai trukus ir juodųjų amerikiečių tarpe kilo opozicija. Jai vadovavo juodasis musulmonas Malkolm X. Jis misijonieriaus juodųjų tarpe, pakeitė pavardę ir ėmė vesti judėjimą į įprastą sunitų sektos kelią. Malkolm X 1969 m. buvo rastas negyvas su 40 kulku žymėmis savo kūne. Jo keliu vėliau sekė "Islamo tautos" vadovai – steigėjo sūnus ir vaikai. Jie pavadino savo organizaciją "Amerikos Musulmonų Misią", palikę "Islamo tautą" jos dabartiniam vadui L.Farrakhanui.

Musulmonų skaičiaus augimas iš dalies priklauso ir nuo naujų imigrantų. Jie atvyksta iš Afrikos, bėgdami nuo vietinių režimų. Dauguma jų yra igiję profesijas. Net 51% naujų musulmonų turi universitetų diplomus. Sakoma, kad už 20 metų musulmonai pralenks Amerikoje žydus kaip didžiausia religinė mažuma.

Yra ir mėlynakių

Tarp pirmųjų juodųjų musulmonų – amerikiečių retas kuris buvo matęs Koraną. Dabartinė naujoji karta netik jį skaito, bet specialiose mokyklose kai kurie net atmintinai išmoksta. Pagrindiniai Korano reikalavimai: viešas tikėjimo išpažinimas; kasdieninės maldos, Ramdano mėnesio pasninkavimas, mokesčio, vadinamo "zaka" mokėjimas ir šventojo Mekos miesto aplankymas. Islamo vadovai kontroliuoja Amerikos miestų nusikaltėlius, kovoja prieš narkotikų vartojimą. Įdomu, kad pilietinis karas buvusioje Jugoslavijoje atvėrė juodųjų amerikiečių akis ir parodė, kad ne vien juodieji gali būti musulmonais. Dabar jie susirūpinę seka Bosnijos valstybės sunkumus, musulmonų kovas su serbais ar kroatais. "Islamo tautos" rasistiniai išsišokimai baigėsi, kai islamo išpažinėjai pamatė, kad ir mėlynakiai baltaodžiai, kaip, pavyzdžiui,

bosniai garbina tą patį Dievą – Alachą ir jo pranašą Muchamedą.

Hustono mieste, Teksase jau yra 25 musulmonų maldos namai, tačiau statoma nauja didelė mečetė, kurios statybai nemažą sumą paaugojo garsusis krepšininkas Hakeemas Oladžovanas. Mieste veikia keturios islamiškosios mokyklos. Garsiausia religinė musulmonų mokykla veikia Atlantos mieste. Jos auklėtiniai, igiję vidurinę išsimokslinimą, siunčiami į geriausius Amerikos universitetus. Garsusis juodaodis JAV musulmonas, buvęs pasaulio čempionas boksininkas Muhamedas Ali, gyvenęs Mičigano ūkyje, dažnai lanko mečetę, pastatytą jo biznio reikalų vedėjo Džiabiuro. Boksininkas anksčiau priklausė politikuojančiam "Islamo tautos" sparnui, tačiau dabar tapo nuosaikiu sunitu. Jis sakė žurnalistams, kad "širdis ir siela neturi jokios spalvos".

Aplankė JAV priešus

Minėtas Farrakhanas toliau vaidina ne tik islamo išpažinėjų kunigą, bet ir politinį vadą. Baigiantis rugpjūčiui, jis, lydimas muskulingų vyrų – asmens sargybinių, išvažiavo aplankyti trijų savo draugų ir rėmėjų: Libijos, Irako ir Irano. Grįždamas atgal į namus, Farrakhanas, norėdamas pabrėžti, kad nepraleido nė vieno JAV priešo, dar sustojo Kuboje ir šiltai kalbėjosi su Kubos vadovu F.Kastro.

Libijos vadovas Kaddafis, apdovanojo Farrakhaną didele suma pinigų ir dar pažadėjo dovanoti milijardą dolerių JAV musulmonų reikams. Farrakhanas jau kreipėsi į Valstybės išdą, kad jo vadovai leistų priimti iš Libijos tokią dovaną. "Islamo tauta" planuoja pirkti ūkius, fabrikus, parduotuves, kurioms vadovautų juodieji musulmonai. Fondas remtų juodųjų biznį, jų spaudą ir butų kolonijas.

Farrakhanas pasakė kalbą juodųjų žurnalistų suvažiavime, kur pavadino juodusius laikraščius bendradarbius tikraisiais vergais, kurie tarnauja baltiesiems už pinigus, užmiršdami skriaudžiamus savo brolius.

Gegužės mėnesį Tautinio Spaudos klubo susirinkime Farrakhanas buvo

(Nukelta į 3 psl.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
DIRVA TEL. (216) 531-8150
 FAX. 216 531-8428
 P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
 19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119
 THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
 EDITOR: DR. JONAS JASAITIS
 DIRVA (USPS 157-580)
 Postmaster: Send address changes to DIRVA
 19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191
 Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional
 mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press
 & Radio Assn. VILTIS, INC. — Subscription per year \$30.00 • Single
 copy 65 cents. Air mail overseas \$100.00 yr.
 Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Oro paštui į
 užsienį metams \$100.00 pusei metų \$55.00 • Atskiros numerio
 kaina 65 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapy-
 vardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti
 straipsniai grąžinami tik autoriams prašant — Už skelbimų turinį ir
 kalbą redakcija neatsako.

APSILANKIUS LIETUVOJE

(Išpūdžių suvestinė)

Juozas Žygas

(Tęsinys)

Visi, kurie Lietuvą prisimena tokią, kokią ją paliko, labai nusiviltą. Kaimų ir jų romantikos nebėra: negirdėti piemenėlių raliavimo ar šienpjuvių dainų. Manau, kad ir lakštingalų gerokai yra sumažėję. Vilnelės ir Neries pakrantėse būdavo girdima jų giesmė, o dabar tylu.

Melioratoriai ne tik pakeitė gamtovaizdį, bet ir padarė didelę ekologinę žalą. Pelkės, raistai ir maži upeliai, kurių pakrantės buvo karkalais, žilvyčiais ir ievomis apaugusios, ne vien tik romantiškai tarnavo, bet buvo vandens ir gyvūnijos rezervatai. Sniegui tirpstant ar po didesnio lietaus, daug vandens į tuos raistus ar pelkes sūbėgdavo. O paskui, per ilges-

nį laiką, upeliais ir upokšniais į Nevėžį, Nerį ar Nemuną nutekėdavo. Tai yra ne tik apsauga nuo staigių potvynių, bet ir įvairios gyvūnijos priedanga.

Dabar daugelyje vietų ištisus kilometrus jokio medelio, krūmo ar ežios nematyti. Nėra vietos, kurioje kurapkos, pempės ar vyturiai lizdus krautų ar kiškis savo šeimyną augintų. Daugiau natūralios gamtos yra Čikagos ir kitų Amerikos miestų apylinkėse, negu jos apie Vilnių ar Kauną rasime.

Aš per savo balkono duris penkias ir net šešias voveraites matydavau. O kieme zuikutį ar du sutikdavau. Praėjusi žiema jų skaičių sumažino. Kiekvieną sykį važiuodamas į Lemontą, matau 6-7 užmuštus gyvuliukus. Reikia saugotis, kad su stirna nesusidurtum. Keletas mano pažįstamų jau yra nukentėję.

Lietuvos keliais ir keliukais teko išvažinėti virš 2000 km, bet jokio gyvulėlio nei gyvo, nei ant kelio gulinčio neteko matyti. Virš Neries, Nemuno ar Kauno marių tik kelias žuvėdras temačiau. Turbūt tokią laimę turėjau.

Kiek teko mažų upelių matyti, tai dažnai jų pakrantės išklotos betoninėmis plokštėmis. O tų upelių kran-

tuose vėžiai ir vėgėlės savo urvus ir urvelius turėjo. Ten ir varlės sau vietą surasdavo, ir gandrai po seklumėles braidydavo, kokią žuvytę, varlę ar tritoną pagaudavo.

Užtat dabar tik Suvalkijoje teko gandrų keliolika matyti. Petro Rimšos tėviškėje, ant tvarto stogo, gandrai, savo lizde stovėdamas, mus kalenimu pasitiko. O iš ten, Vilkaviškio link važiuojant, vienoje vietoje gal aštuonetas gandrų po arimus vaikštinėjo. Turbūt sliekus ir vabalus rankiojo.

Vargšai... Ir jiems blogos dienos atėjo. Ne tik žmonės mėšą vitrinose temato, bet ir gandrai vietoje varlių tik sliekai teliko. Nei vyturio, nei lakštingalos čiulbėjimo neteko girdėti. Pempių visai neteko matyti, vos tik keletą kregždžių temačiau. Galbūt, kai raistus nusausiną, uodų ir kitų vabzdžių gerokai sumažėjo.

Bet taip nėra, kad gamta būtų visai nuskurdusi. Vilniuje ir Palangoje, kur tik vandens yra, ten ir laukinių ančių būrelis plaukioja. Yra ir jas maitinančių. Seniau gulbių tik Botanikos sode tebuvo, o dabar jų gana daug kur matyti. Dabar jų yra Trakų ir kituose ežeruose, taip pat ir Kuršių mariose.

(Bus daugiau)

Redaktoriaus skiltis

PAKELKIME AKIS Į DANGŲ

Važiuodami gana geru plentu nuo Vilniaus link Utenos, aplenkę Molėtus, netruksite dešinėje išvysti kuklią rodyklę — "Observatorija". Vingiuota, siaurute, bet labai vaizdinga asfalto juosta nuvažiavę keletą kilometrų, išvysite neįprastos formos bokštus. Kiek toliau, ant nedidelio kalnelio pamatysite ir pačią Kaldinių observatoriją. Tačiau neskubėkite iš karto prie jos, juo labiau, kad šiuo sunkmečiu ten tikriausia ne kažką tesurasite. Sustokite prie pirmųjų bokštų. Jau sukdami į stovėjimo aikštelę, pamatysite dar vieną keistoką pastatą, vedantį tiesiog į kalnelio vidų. Tai Etnokosmologijos centras.

Nesiruošiu varginti skaitytojo nei kosmoso, nei etnografijos problemomis, juo labiau, kad tikrai nesu jų žinovas. Bet lankiausi ten ne kartą. Visam laikui giliai atmintyje liko centro vadovo Dr. Gunaro Kakaro žodžiai: "Norėčiau, kad žmonės dažniau pakeltų akis į žvaigždes." Vedžiodamas po centro patalpas, primenančias nedidelį, bet labai įdomų, savitą muziejų, mokslininkas rodė senovinius, kažkur surastus medžio drožinius, archeologinius eksponatus ir aiškino... apie jų tiesioginį ryšį su kosmosu. Kažkada gyvenę šių darbų autoriai įkūnijo juose savąją begalinio pasaulio sampratą.

G.Kakaras — aktyvus Sąjūdžio pirmųjų metų dalyvis — tada pasakojo, kad viename bokšte bus įrengtas teleskopas. Čia lankysis mokinių ir suaugusiųjų ekskursijos. Iš bokšto viršūnės matosi nuostabių Aukštaitijos gamtos vaizdai, legendomis išdabinti ežerai ir miškeliai. O pro pusrutulio formos stogą įtaisyta teleskopą atsivertę nesuskaičiuojama gausybė tolimų dangaus pasaulių. Mokslininkas sakė, kad jis norėtų įrengti bent kuklias patalpas, kuriose lankytojai galėtų pasilikti nakčiai.

Žvaigždėms sužibus, jie pakiltų į bokštą ir pamatytų tai, ko akimi niekada neižiūrėsi.

Dabar bokšto teleskopas jau dairosi į Visatos tolybes. Kiekvieną vasarą šalia Etnokosmologijos centro rengiamos respublikinės jaunųjų astronomų stovyklos. Mokiniai gyvena palapinėse ir visą savaitę studijuoja neaprepiamą galaktikų paslapčių. Čia pagal senovinius papročius švenčiamos Joninės.

Niekas negali pasakyti, kiek iš to gražaus vaikinų ir mergaičių būrio pasirinks astronomiją kaip savo būsimąją profesiją. Juk netrūksta pašaipūnų ir net besityčiojančių iš "nepraktiškų svajotojų". Tačiau, kiek yra tekę su šiais "svajotojais" bendrauti, buvo matyti, kad ne tik žvaigždžių žavesiui jie neabejingi. Jaunieji bando įgyti vieną iš pačių svarbiausių žmogaus savybių — sugebėjimą pakilti virš kasdienybės, norą suvokti daugiau, nei šiandien dauguma mūsų suvokia, siekimą nenugrimzti į buitės dulkes. Jie stengiasi išsiugdyti ir sugebėjimą suprasti ir atjausti šalia esantį, puoselėja savyje nuoširdumą ir būdo tiesumą.

Gal ir nedaug žmonių atvyksta dabar į Kaldinius, pasirengusių ne šiaip valandėlei pasidairyti, o iš tikrųjų nuo kasdienybės atsiplėšti. Gal ir nemaža norinčių, bet nepriteklių slegiamų negali to padaryti. Bet juk ir teleskopo neturint galima akis į Dangų pakelti. Galima bent valandėlei iš kasdieninės rutinos ištrūkti ir apie aukščiausią mūsų būties prasmę susimąstyti. Gal tada visai kitose šviesoje pamatytume ir įvertintume savo poelgius ir siekius. Gal kosminės begalybės pojūtis padėtų susimąstyti ir atrinkti tik tai, kas iš tikrųjų yra vertinga ir tikra? Daug blizgučių nublanksta, prisiartinus prie mus supančios Amžinybės. Maža dulkėlė skaičiau už auksą sužimba.

Iš visur — apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

apkaltintas, kad jis gina savo bičiulius — Sudano režimo šalininkus, nors jie pilietiniame kare žudo juoduosius pietinėse apygardose gyvenančius krikščionis. Sudano radikalai — islamo vadai net grobia juoduosius vaikus ir pardavinėja juos arabams. Farrakhanas labai išsiseidė ir pareikalavo įrodymų. Du Baltimorės žurnalistai — vienas juodasis, o kitas — baltasis — nuvyko į Sudaną, tyrinėjo šį reikalą ir parašė seriją straipsnių su nuotraukomis apie juodųjų gaudymą Sudane ir mažų vaikų siuntimą vergauti. Farrakhanas savo leidžiamame laikraštyje tą pranešimą atmetė. Laikraštis "The Final Call" ("Paskutinis šaukimas") rašo, kad "visi žino, jog "Baltimore Sun" yra "sionistinis žydų dienraštis".

Teroro šaltinis

Kuboje, kaip pranešė šios šalies žinių agentūra "Prensa Latina", Farrakhanas "nuostabiai nuoširdžiai pasikalbėjo su Fidelio Castro". Šiam patiko klausytis, kaip

relingingas svečias — musulmonų kunigas kritkavo savo šalies prezidentą ir jo vyriausybę už sustiprintas ekonomines sankcijas Kubai. Šią savo kritiką Farrakhanas pakartojo sustojęs Trinidade, kur jo kalbos klausėsi daugiau kaip 2,000 tos salos juodųjų musulmonų. "Islamo tautos" vadas pasakojo savo išpūdžius iš Libijos, Irano bei Irako apilankymo. Toms tautoms jau tiek nusibodo visokios Amerikos sankcijos, kad žmonės yra tiesiog stumiami į teroro veiksmus. "Sprogdinant lėktuvus ir kituose panašiuose žygiuose žūva daug nekaltų žmonių", — skundėsi kalbėtojas. Žmonių kančios ir skurdas verčia juos ieškoti teisingumo, nes pasaulyje nėra nei teismų, nei konstitucinių galių, kurios turėtų įgyvendinti teisingumą. Amerikos sankcijos tiesiog kursto tarptautinį terorizmą, kalbėjo Farrakhanas.

Iranas skundžiasi

Įtampa Viduriniuose Rytuose dažnai išryškina

JAV vyriausybės narių pasiūlymus apie "savo interesų gynimą". Tie interesai, aišku, yra naftos šaltiniai. Rugsėjo 12 d. Turkija — JAV sąjungininkė, pasirašė sutartį su Iranu, kuris pažadėjo parduoti Turkijai natūralių dujų per ateinančius 23 metus už daugiau kaip 20 milijardų dolerių. Tai nesiderina su JAV interesais. Irano valdžia skundėsi Jungtinėms Tautoms dėl JAV lėktuvų skraidymo virš Irano teritorijos. Iranas net grasina kreiptis į Tarptautinį teismą Hagoje, kad JAV Kongresas paskyrė 18 mln. dolerių slaptyms žygiams, kurių tikslas kenkti Irano legaliai vyriausybei. Be to, Amerikos erdvės palydovai nuolat seka, kas vyksta Irane.

Iranas nuolat skundžiamas dėl įvairių teroro veiksmų, nors tie skundai niekuo nepagrįsti, sakoma Irano skunde. Reikia manyti, kad nei JAV interesai toje pasaulio dalyje, nei energijos šaltinių problemos greit nepasikeis, ypač kai Izraelis išsirinko dešiniųjų vyriausybę, kuriai sunku derėtis su palestiniečiais ir kitais arabais.

T Ė V Y N Ė S P A D A N G Ė J E

SEIMO RINKIMŲ PERSPEKTYVA

2. EKONOMIKOS KRIZĖ SKAIČIAIS

Jau šiandien galime pasidžiaugti, kad Lietuvoje esminis lūžis ekonomikoje vis dėlto įvyko: atsirado veiklių, iniciatyvių žmonių, prisiimančių atsakomybę, kuriems ir bus lemta atkurti Lietuvos ūkį. Tačiau yra kita problema. Šalia biznio iniciatyvos ir atsakomybės būtina išlaikyti ar naujai išsiugdyti tikrąją, ne sovietinę, žmogiškąją dorovę. Tiek valstybei, tiek atskiriems jos piliečiams dar nieko nereikia turingesnės parduotuvės ar geresni automobiliai, jei santykiai tarp pačių žmonių arba tarp žmonių ir valstybės bus priešiški arba visai nutrūkę. Net ir ekonomikoje.

Neretai vienas kito klausiamo: ar Lietuva neartėja prie tos pavojingos ribos, kai "šešėlinė" ekonomika viršys daugiau kaip 50 proc. visos ekonomikos. Net kai kurie ministrai pripažįsta, kad į Lietuvą gal net pusė naftos produktų, kai kurių maisto prekių (o spirito ir kitų alkoholinių gėrimų – netgi daugiau), įvežama nekontroliuojamai. Vos ne kaip įvykęs faktas pripažįstama nuomonė, kad organizuotus nusikaltėlius vargu ar galima sukontroliuoti. Štai š.m. rugpjūčio 1 d. "Kauno dienoje" Seimo narys Vytautas Buinevičius rašo: "Žinoma, kad Lietuvos degtinės importas 1994 m. sudarė 558 tūkst. JAV dolerių, o vokiečių duomenimis vien iš Vokietijos į Lietuvą buvo eksportuota degtinės už 23 milijonus 762 tūkst. JAV dolerių". T.y. vien iš Vokietijos į Lietuvą buvo atvežta 40 kartų daugiau degtinės, negu jos parodo visa oficiali Lietuvos statistika. O kur dar masiška spirito kontrabanda, užtvindžiusi Lietuvos kaimus ir miestus vadinamuoju "kaukoliniu pils-talu" ir kitais nuodais! Ir tai ne vienintelis pavyzdys, kai šalia valstybinės ekonomikos, oficialių pajamų ir surinkamų mokesčių egzistuoja kita ekonomika, kitos pajamos, nusikalstami "reketiniai" mokesčiai. Ar ne todėl

mažos pensijos, maži biudžetinių įstaigų darbuotojų atlyginimai, skylėtas ir deficitinis valstybės biudžetas?

Kalbėdami apie valstybės ekonomiką, jos plėtotę ir perspektyvas, neturėtume apsiriboti vien konkrečiais statistiniais duomenimis. Norėčiau pateikti tik dviejų bendresnių rodiklių (tiesioginių užsienio investicijų ir bendro vidaus produkto) kitimą per pastaruosius metus.

Iš viso Lietuvai per 1989 – 1995 m. teko tik 228 mln. JAV dol. užsienio investicijų arba 14 dol. vienam gyventojui. Tuo tarpu Latvijai per tą patį laiką teko atitinkamai 409 mln. ir 59 dol., Estijai – 626 mln. ir 121 dol. Matome, kad Estija ir Latvija mus smarkiai aplenkė. Dėl to reikia kaltinti visas Lietuvos Vyriausybes, tiek dabartinę, tiek ir buvusias anksčiau. To paties Vytauto Buinevičiaus teigimu Lietuvai reikia mažiausiai 4-5 mlrd. JAV dolerių investicijų, kad teisėtoje, valstybinėje ekonomikoje dirbantiems žmonėms galėtų mokėti vidutinį mėnesinį darbo užmokestį penkis kartus didesnį, negu mokamas šiuo metu (670 Lt).

Yra daug priežasčių, kodėl Lietuvai tenka tiek mažai užsienio investicijų. Jos yra politinės, ekonominės, teisinės ir kitokios. Ar pakeltus Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47-ąjį straipsnį ir pradėjus miestų žemę pardavinėti užsienio fiziniams ir juridiniams asmenims, užsienio investicijų Lietuvoje padaugės, sunku pasakyti, nes vien teisės į žemės nuosavybę po pastatais nepakanka. Užsienio investitoriams daug svarbiau yra rinkos dydis, politinė aplinka, jų pačių ir jų kapitalo saugumas, galimo ilgalaikio pelno perspektyva.

Būtų klaidinga teigti, kad Lietuvos ekonomika yra visiškai sastingyje ir giliausioje krizėje. Tenka pripažinti, kad pastebimas bendrojo vidaus produkto (BVP) augimas, tik jis yra per mažas, palyginus su kaimyninėmis šalimis ir su tomis perspektyvomis, kurias atvėrė laisvos valstybės ir laisvo žmogaus galimybės laisvoje rinkoje. Matyt, mes dar pilnai neturime nei vieno, nei antro, nei trečio.

Štai BVP vienam gyventojui Lietuvoje teko (JAV dol.): 1990 . – 197; 1991m. – 98; 1992m. – 487; 1993m. –

696; 1994m. – 1147; 1995m. 1351. Bendras vidaus produktas visos šalies mastu 1995m. buvo 5 mlrd. JAV dol. Bet tais pačiais – 1995m. BVP Latvijoje vienam gyventojui buvo 1695, Estijoje – 1625 JAV doleriai.

Galima konstatuoti ir vidutinio mėnesinio atlyginimo didėjimą, kurį atspindi tokie skaičiai: 1990m. – 18; 1991 m. – 19, 1992 m. – 23, 1993 m. – 74, 1994 m. – 117 ir 1995 m. – 163 JAV doleriai. Žinoma, galima paklausti, ar toks atlyginimo didėjimas atitiko infliacijos tempus, kainų augimą ir kokia buvo reali perkamoji galia.

Šiuo metu Lietuvoje yra 124,456 įvairaus dydžio įmonės, iš jų 5, 519 įmonių su užsienio kapitalu. Pagal rūšis įregistruotos įmonės pasiskirsto taip: 84573 – individualios įmonės, neturinčios juridinio asmens statuso, 29,032 – uždarosios akcinės bendrovės, 972 valstybinės įmonės, 3454 – žemės ūkio bendrovės ir kt. Tačiau veikiančių įmonių yra mažiau negu pusė, t.y. 50760, iš jų 2453 su užsienio kapitalu. Veikiančių žemės ūkio bendrovių yra 1954. Valstybinėse įmonėse pagaminamos produkcijos dalis jau tesudaro mažiau negu 30 proc. Vien per ketverius metus buvo privatizuota 86 proc. valstybinių įmonių arba 83 proc. valstybei priklausančio turto.

Pramonės produkcijos balanse svarbiausią vietą – 32 proc. – užima maisto perdirbimo pramonė, naftos gaminių – 24%, lengvoji pramonė – 8%, chemijos pramonė – 6%, mašinų, prietaisų gamyba – 5 %, radijo, televizijos, ryšių priemonių 4% ir t.t. Lengviausiai privatizavimą ir ekonomines reformas baigia pergyventi lengvoji ir maisto perdirbimo pramonė.

Statybinių konstrukcijų ir mašinų gamybos pramonė dėl nepaprastai išaugusių žaliavų ir energijos kainų, neturint aiškos pramonės atkūrimo programos, vis tebėra krizėje. Šių įmonių privatizavimas nesustabdė gamybos smukimo. Atgaivinti jų veiklą be valstybės paramos – neįmanoma. Pramonės įmonių gamybai plėtoti reikėtų skirti ne mažiau kaip 70 proc. gaunamų užsienio paskolų.

(Bus daugiau)

LIETUVOS MOZAIKA

VYRIAUSYBĖ GARANTUOJA UŽSIENIO PASKOLAS

Vyriausybė suteikė valstybės garantijas paskoloms, kurias teikia užsienio bankai Lietuvos energetikos įmonėms.

Šveicarijos bankas "Union bank of Switzerland" pusei metų po 10 mln. JAV dolerių skolina akcinėms bendrovėms "Lietuvos dujos" ir "Lietuvos energija". Už paskolą reikės mokėti 8 proc. metinių palūkanų, tačiau bendrovės ir Finansų ministerija įpareigos derėtis dėl geresnių sąlygų.

Lietuvos ir JAV akcinė bendrovė "Klaipėdos nafta" reikalingiems įrenginiams pirkti skolinasi užsienyje 10 mln. JAV dolerių. JAV EXIM bankas ir Olandijos bankas ABN AMRO BANK N.V. bendrovei suteikia 3 mln. JAV dolerių paskolą 5 metams. Pastarasis bankas papildomai suteikia tokios pat trukmės 7 mln. JAV dolerių paskolą. Už suteiktas valstybės garantijas bus paimta 1 proc. paskolų dydžio vienkartinė rinkliava.

Valstybė garantuoja ir dėl akcinei bendrovei "Būtingės nafta" teikiamos beveik 10 mln. JAV dolerių paskolos. Pinigų 8 metams skolina Vokietijos bankas "Kreditanstalt für Wiederaufbau" (KfW) už 9 proc. metinę palūkanų normą. Paskolą bendrovė naudos talpykloms statyti ir montuoti.

Didžiosios Britanijos bankas "Merrill Lynch International" 9 mėnesiams skolina 9,5 mln. JAV dolerių akcinei bendrovei "Mažeikių nafta" naftai pirkti. Už valstybės garantuotos paskolos lėšas išsigytą ir perdirbtą naftą bendrovė įpareigota realizuoti vietinėje rinkoje. Valstybės garantija suteikta ir Vokietijos bankui "BHF-BANK Aktiengesellschaft" dėl akcinei bendrovei stiklo fabrikui "Aleksotas" 5 metams teikiamos 5,61 mln. Vokietijos markių paskolos, už kurią bus perkama butelių gamybos technologinė įranga.

ČEČENŲ TAUTOS TEISĖS

Tarptautinė parlamentarų grupė Čėčėnijos problemoms (TPGČP), vadovaujama Lietuvos Seimo nario Algirdo Endriukaičio, kreipėsi į Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos (ETPA) prezidentę Leni Fischer, pra-

šydama leisti Čėčėnijos delegacijai atvykti į ETPA posėdį Strasbūre. Posėdis prasidės rugsėjo 24 dieną.

TPGČP kreipimėsi į L. Fisher teigiama, kad vienintelė galimybė sustabdyti karą Čėčėnijoje ir garantuoti, kad jo nebūtų ateityje, yra čėčėnų tautos apsisprendimo teisės pripažinimas. "Čėčėnijos delegacijos atvykimas į ETPA sesiją yra labai svarbus, ginantis čėčėnų tautos teises ir sulaikantis Rusiją nuo klastingo veidmainiavimo bei čėčėnų žudymo ir visokeriopo šios šalies naikimo", – rašoma kreipimesi.

Čėčėnijos vadovybė prašė TPGČP tarpininkauti dėl jų delegacijos dalyvavimo į ETPA posėdyje.

VILNIUJE – ŽYDŲ RELIGINĖ MOKYKLA

Vilniuje atidaryta tradicinė žydų švietimo institucija "Menachemo namai". Ji įsikūrė 68-osios Baltarusių vidurinės mokyklos patalpose. "Menachemo namai" Vilniuje atidaryti po 56 metų pertraukos. Pirmosios sovietų okupacijos laikais jie buvo uždrausti. Iki tol Vilnius buvo žinomas visame pasaulyje kaip tradicinis žydų švietimo centras. "Menachemo namų" sugrįžimas, pabrėžė jų atidarymo iškilmėse Vilniaus rabinas Šolom Ber Krinsky – tai svarbi tarptautinės reikšmės projekto dalis. Ši institucija yra iš esmės žydų mokykla. Pusę dienos joje bus dėstomos bendrosios disciplinos, kita pusė – skirta žydų kultūros, religijos, papročių studijoms. Mokykloje bus trys klasės, taip pat veiks dviejų grupių vaikų darželis ir lopšelis. Numatoma, kad šią švietimo įstaigą lankys apie 50 vaikų.

"Menachemo namų" atidarymo iškilmėse dalyvaavo Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas, Seimo LDDP frakcijos seniūno pavaduotojas Justinas Karosas, Seimo narys Emanuelis Zingeris ir kiti oficialūs asmenys.

LIETUVOS JŪRŲ UOSTE GALĖS ŠVARTUOTIS DVIGUBAI DIDESNI LAIVAI

Centrinėje Klaipėdos jūrų uosto dalyje į Kuršmarių vandenį įsirežė beveik dviejų šimtų metrų ilgio dirbtinis iškyšulys. Prie jo švartuosios dvigubai didesnės negu dabar – 10 tūkstančių tonų ir dar didesnės kelimosios galios jūrų laivai.

24-OJO ALTS SEIMO DIENORAŠTIS

PARENGĖ JUOZAS ŽYGAS

DR. KAZYS AMBROZAITIS:

(Tęsinys)

Iš 22 nepriklausomybės gyvavimo metų, paskutiniai tryliką priklauso tautininkams, stovėjusiems prieš valstybės vairo. Jauna Lietuvos valstybė darė pastebimą pažangą, nežiūrint vidinių ir užsienio problemų. Subrendome neabejotiniais patriotais. Per 22 metus Lietuva net 21 kartą keitė ministrus pirmininkus ir jų kabinetus.

1938 m. J. Tubelio kabinetas atsistatydino dėl pablogėjusios ministerio pirmininko sveikatos. Tais pačiais metais Vl. Mironas sudarė kabinetą net du kartus. Tarptautinė padėtis buvo tokia įtempta, kad paskutiniai du ministerių kabinetai – J. Černiaus ir A. Merkio – buvo sudaryti koaliciniu pagrindu. J. Černiui teko pergyventi Molotovo – Ribbentropo derybas dėl įtakos sferų Lietuva tapo lyg futbolo kamuolys, mėtomas iš rankų į rankas. Lietuvos vyriausybė apie tuos slaptus protokolus nežinojo. Jie paaiškėjo tik 1946 metais Niurnbergo teisme. Paskutinytis – A. Merkio kabinetas, sudarytas 1939 m. lapkričio 21 d. buvo tragiškiausias, nes sovietų atstovas V. Dekanazovas pateikė sudarytą vadinamą "liaudies" vyriausybę su Justu Paleckiu priešakyje.

Visą tą siaubingą laikotarpį dokumentuoja Edvardas Turauskas, kuris buvo URM Politikos departamento direktorium. Diplomataų vėliau pateikti dokumentai parodo jų milžiniškas pastangas ir darbus, kurių tada mes nežinojome ir negirdėjome.

4. Kokie kaltinimai ir ką kaltinti?

Tais neramiais prieš-
kariniais metais vienintelis
labiau pagarsėjęs pranašas,

daugeliu atveju perspėjęs lietuvių tautą ir valstybę apie ateinančias nelaimes, buvo prof. K. Pakštas – geografai, keliautojas, publicistas. Jis pagarsėjo siūlymais ne tik išvežti kultūrinės vertybės, bet net perkelti dalį tautos, kad ji išliktų nesunaikinta. Ar visuomenė turėjo žinoti apie vykstančius diplomatinis pasitarimus, kurie jau buvo vedami mėnesiais prieš sovietų invaziją? Ar buvo galimybė detales skelbti? Tai diskusinis klausimas.

Pokarinėje spaudoje ir įvairiuose raštuose yra daug kaltinimų to laiko vyriausybei. Kai kurie kaltinimai žiaurūs ir be įtikinančių komentarų. Duodu tik vieną pavyzdį. V. Vaitiekūno raštų knygoje "Vidurnakčio sargyboje", II, psl. 202, rašoma: "Nei turimos kultūrinės vertybės nepasistengta apsaugoti, nei rezervai bet kuriems nelaimingiems eventualumams. Ar ne ironija, kad tautinio liberalizmo srovė savo tikslu skelbusi "Viskas tautai", savo režimu paneigė pačias pagrindines tautos tei-

DR. KAZYS KARVELIS:

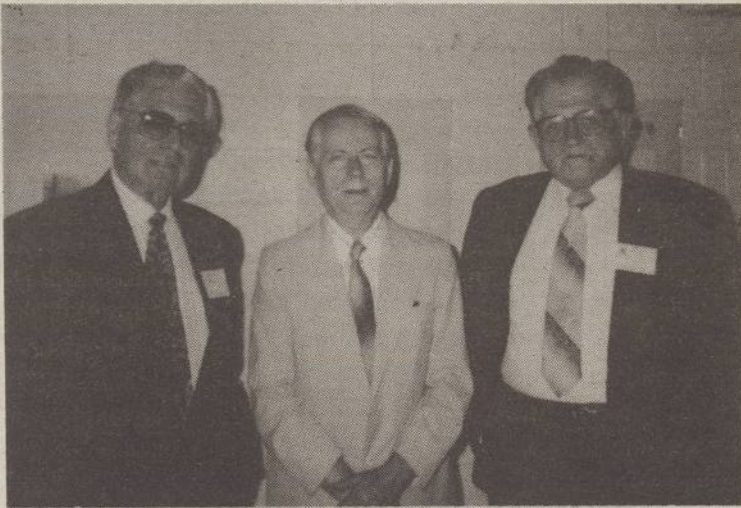
Gimęs 1918 m. kovo 30 d. Laičių kaime (Alantos vls. Utenos apsk.). Teisininkas, 1938 m. baigė "Aušros" gimnaziją Kaune, 1943 m. – VU teisių fakultetą. Diplominis darbas: "Valstybės kontrolė Lietuvoje 1918-1943 metais". 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, kur tęsė studijas Tiubingeno universitete ir 1948 m. už disertaciją "Valstybinio plano vykdymas Lietuvoje, Amerikoje ir Vokietijoje" gavo teisės mokslų daktaro laipsnį. 1949 atvyko į JAV ir 1952-1955 m. studijavo Walšo sąskaitybės institute Detroite, Mich. Ak-

šes, o nelaimi užgiuvus, savo vado žygiais išdavė tautą, nes paliko ją priešui ne tik neparuoštą, bet ir neperspėtą".

Žinoma, pateikiant tokius kaltinimus, reiktų nurodyti galimybes, ką tuo metu buvo galima padaryti kitaip. Aš kaltinimų neturiu. Gal tuo metu daugelio dalykų dar nesupratau. Esu vis tik dėkingas to laikotarpio valdžiai, kad mane padarė didesniu idealistu, pagrindininku ir rezistentu, nes vėliau abiejų okupacijų laikotarpyje galėjau daugiau padėti Lietuvai. Taipogi komplimentas tautininkų grupei Lietuvoje, kurie tik vieninteliai dabar pasisako ir vertina nacionalizmą, nes tik tautinis auklėjimas ir sąmoningas tautiškumas mus suburs ir mes, lietuviai, atsi laikysime prieš naujas tautos nelaimes. Per 50 metų tautiškumas buvo plėšiamas iš jaunų širdžių, o dabartiniai kairieji liberalai primygtinai siūlo užmiršti tautiškumą, tapti kosmopolitais, ypač ruošiantis pakliūti į Europos sąjungą.

tyviai dalyvauja lietuvių visuomeniniame gyvenime. Buvo LE bendradarbis.

Dėkoju Tautinei sąjungai už pakvietimą dalyvauti šiame simpoziume. Lietuvos geopolitinė padėtis yra tokia, kad jos kaimynai stengėsi ir stengsis ją nuo žemėlapiu nutrinti. Reikia pažvelgti į tą laikotarpį to laiko akimis. Lenkija matydama, kad Vokietijai leidžiama laisvai elgtis, surežisavo jos karinio nušovimą ir paskelbė Lietuvai ultimatumą. Vakarų demokratijoms ir Sovietų sąjungai Lenkiją paspaudus,

ALTS St. Petersburgo skyriaus pirmininkas Juozas Šulaitis su Cicero - miesto, kuriame jis anksčiau gyveno, lietuviais: Edvardu Šulaičiu ir Juozu Žemaičiu

ji turėjo savo reikalavimus
sumažinti, palikdama tik dip-
lomatinių santykių užmezgi-
mą.

Lietuvoje, ypač jaunimas, kuris buvo auklėjamas "Mes be Vilniaus nenuvirsime" dvasioje, su dideliu skausmu turėjo tai priimti. Buvo uždaryta Vilniui vaduoti sąjunga, nebebuvo minima Spalio 9-toji, uždarytas "Mūsų Vilnius" buvo uždarytas. Ypač provincijoje kilo didelis nepasitenkinimas ir reikalavimai sudaryti naują vyriausybę. Buvo sudaryta kun. Mirono vadovaujama vyriausybė, bet vien iš Tautinės sąjungos žmonių.

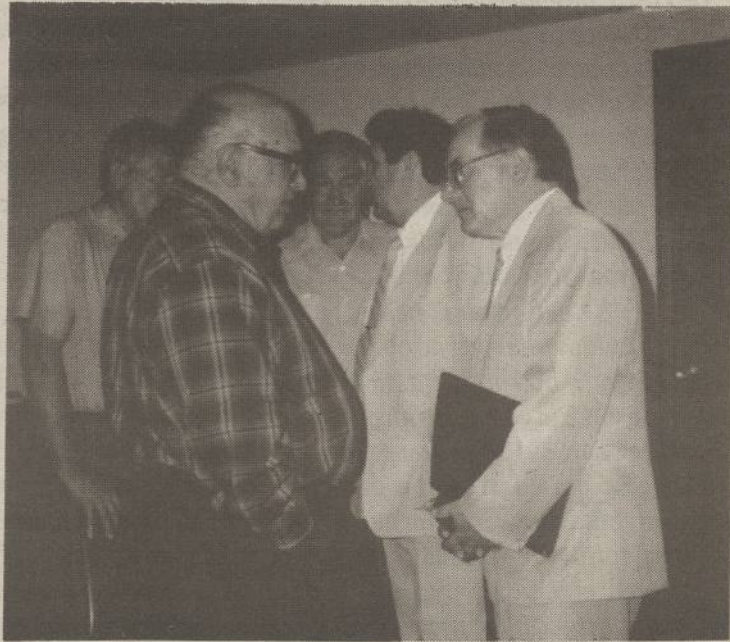
Vokiečiai Klaipėdoje nerimo. Naciai pradėjo viešai rodytis. Pagaliau Vokietija pareikalavo Klaipėdos krašto. Signatarams, kurių pareiga buvo prižiūrėti krašto saugumą, nereaguojant, Vokietijos reikalavimai buvo priimti. Jeigu su Lenkijos ultimatumu buvo užgauti mūsų jausmai, tai su Klaipėdos atėmimu netekome lango į pasaulį.

Gen. J.Černiui buvo pavesta sudaryti "vieningo darbo" vyriausybę. Į ją buvo pakviesti įvairių partijų atstovai. Bet jie partijų neatstovavo, kadangi partijų veikla buvo suvaržyta. Vyriausy-

(Bus daugiau)

Lietuvos Prezidentas sako kalbą kariuomenei. Archyvinė nuotrauka iš knygos "Lithuania Propria", Kaunas, 1996.

Dr. Leonas Milčius po savo paskaitos Klyvlende.
V.Bacevičiaus nuotr.

PARTIZANŲ PALAIKŲ PAIEŠKOS

(Tęsinys)

Bet ką tokiems reiškė "išdaigos" su mirusiais, jeigu jie kasdien sėkmingai "treniravosi", gyviesi laužydami kaulus. Lietlempėmis svilino padus, adatomis varstė panages. Iš kailio nėrėsi, rodydami savo išradingumą okupantams. Dobrovolskas pasididžiudamas pasakodavo, kaip žengdavo "per mergą", kurią užkasė prie būstinės durų slenksčio. Iškasus pasitvirtino, kad čia ir buvo Anelės Dusevičiūtės palaikėliai.

Paieškas intensyviai vykdėme nuo darbo atliekamu laiku, daugiausiai išeiginėmis dienomis. Daug laiko atimdavo kelionės, kadangi tuo laiku dar gyvenau Kaune, o mano bendraminčiai – Trakų rajone Rudiškių miestely.

Varėnos rajono Vazgirdonių kaimo ūkininkas Didika pasakojo, kad 1949 metų vasario 12-tos dienos vakarą į jo kiemą sugarmėjo gauja enkavedistų ir stribų. Prie rogių pririštus vilkte atvilko du nukautus partizanus. Vienas iš jų buvo mano brolis Juozas Kaziulionis-Klevas. Į mišką išėjo 1944 metų rudenį po to, kai nežinia už ką porą kartų buvo suimtas ir žiauriai sumuštas. Grįžęs po antro suėmimo pasakė, kad su okupantais ir jų pakalikais šnekėtis galima tik ginklo kalba ir kad gyvas niekuomet nepasiduos. Antrasis partizanas Valentas Sinkevičius – Vaidilutis. Jų prisiminimui sukurta daina išspausdinta rinkinyje "Sušaudytos dainos".

1992 m. man paprašius istorikas Algis Kašėta surado KGB archyve Trakų MGB papulkininko Krainov pasirašytą raportą, kurį čia pateikiu, išvertęs iš rusų kalbos:

"1949 m. vasario 5 d. agentas "Kacas" pranešė, kad š.m. vasario 4 d. jo žentą (taip pat mūsų užverbuotą, slapyvardis – "Ežys") aplankė nepažįstamas pilietis iš Kuklių kaimo ir perdavė vadovo "klebono" prašymą dėl pagalbos pinigais. Tuo pat metu jis pranešė, kad banda atvyks į Kuklių kaimą vasario 7 arba 8 d.

Į Kuklių kaimą bandos likvidavimui vasario 7 d. 17 val. buvo pasiųsta karinė operatyvinė grupė, susidedanti iš 12 asmenų. Daugiau pasiųsti nebuvo galimybės, nes kariuomenė buvo sutelkta Alytaus apskrityje, o liaudies gynėjai panaudoti kitose operacijose prieš banditizmą.

Vadovaujama kuopos vado leitenanto Jelin ir

Vytautas Kaziulionis

Valkininkų operatyvinio darbuotojo leitenanto Šubnikov, grupė, baigiantis dienai, užėmė nurodytame objekte vietą ir kelią, kuriais galimas bandos judėjimas. Kad būtų patikimiau, grupė pasiskirstė į dvi lygias dalis.

1949 m. vasario 8 d. 23 val. banda, vadovaujama "klebono" pavaduotojo Antano Bariso – "Narcizo", susidedanti iš penkių žmonių, užsimaskavusių baltais chatais, neapšaudyti praėjo pro užkardą, kuriai vadovavo seržantas Kononov. Užkarda pagalvojo, kad čia juda ne banda, o kariuomenė. Įėję į Kuklių kaimą, susitiko su antra kariuomenės grupe. Kilo susišaudymas, tačiau sutrikusi kariuomenė kartu su kuopos vadu ne tik nenukovė nė vieno bandito, bet leido nebaudžiamai atsisplėsti nuo kariuomenės ir pasitraukti į mišką.

Organizuojant persekiojimą, banda tris kartus buvo pavyta kariuomenės ir tris kartus nebaudžiama pasprukdavo nuo kareivių. Tačiau grupei pavyko prikaustyti bandą Varėnos valsčiaus Puodžių kaimo vienkiemiuose ir priversti susilaikyti.

"Š.m. vasario 9 d. atsiuntus papildomą kariuomenę, Puodžių kaimo rajone iš banditų penkiukės du banditai buvo surasti ir nukauti, tačiau jie atsišaudė, persekiojami apie septynis kilometrus.

Nukauti pasirodė:

1. Banditas Sinkevičius Valentas, slapyvardis "Vaidilutis", Varėnos valsčiaus, Aleksandravos kaimo gyventojas.

2. Banditas Kaziulionis (vardas nepaminėtas), slapyvardis "Klevas", Pirmos Varėnos gyventojas.

Paimti ginklai:

a) automatas 1, b) šautuvas SVT-1, C) pistoletai 2.

Ryšius su ginkluotomis grupėmis, su valsčių skyriais MGB tvarko, naudodamasi pasiuntiniais arba signalinėmis raketomis, bandoms užpuolus ginkluotas grupes.

Raportas nukreiptas Lietuvos TSR Valstybės Saugumo ministrui – generolui leitenantui Gorlinskij.

Iš paskutinių raportų eilučių pastebima, kad partizanai užpuldavo okupantų grupuotes. O iš viso teksto (praėjus daugiau nei 40 metų), pagal gyventojų parodymus, nesutampa viena data. Didika ir kiti liudininkai tei-

gia, kad partizanai buvo nukauti 1949 m. vasario 12 d. Be to, jie tvirtina, kad buvo nukautų ir enkavedistų, ko raporte nepaminėta. Gal bijotasi ministro rūstybės.

Grupė stribų ir enkavedistų į Vazgirdonių kaimą atvyko temstant, todėl grįžti į Varėną ar Valkininkus nesi ryžo, nes keliai vedė per miškus. Partizanų lavonus įvilko į kluoną, ir gaujos vadas – Varėnos saugumo darbuotojas žydas Zimanas šeimininkams įsakė ruošti vakarienę. Pats, atsisėdęs už stalo pirkios kertėje, postringavo, kad partizanai jo nenušaus, nes ji saugos virš galvos pakabinti šventųjų paveikslai.

Paryčiui visa gauja išsidangino, išsiveždama ir lavonus. Pagal vienų liudininkų parodymus, išvažiavo link Valkininkų, o kiti tvirtina, kad į Varėną. Labiau tikėtina antroji versija, kadangi iki Valkininkų apie 18 km, o iki Varėnos – 10 km. Be to, akcijai vadovavo Varėnos enkavedistas.

Vazgirdonių kaimo gyventojas Marija Laniauskiene teigia, kad mano brolių po keletos dienų partizanai palaidojo Parūčių kapinėse, kurios yra miške, netoli kaimo. Kada jai parodėme partizanų nuotrauką, ji neklysdama tarp kitų išskyrė mano brolių. Parodė ir nedidelį kauburėlį žemės, kur patvoryje buvo užkastas partizanas. Tačiau aš abejoju, kodėl atgabeno tik vieną partizaną. Mano abejonės neišsisklaidė ir po to, kai iškasėme palaikus.

Dėl įvairių priežasčių paieškų galimybės buvo ribotos, tačiau padarėme viską, ką galėjome. Atskleidėme nemažai tragiškų praeities įvykių, atskirų žmonių likimų. Čia aprašyta tik nedidelė tos veiklos dalis.

Paieškų metu į valdžią nesikreipėme, nesitikėdami paramos. Tačiau palaikų perlaidojimas – tai ypatingos svarbos atsakingas darbas, susijęs su istorija, teisetumu, sanitariniais reiklavimais, prokuratūra ir svarbiausia – nusikalstama bolševikų veikla prieš atskirus žmones ir visą tautą. "Saviveiklai" čia vietos neturėjo būti.

Kadangi pirmuosius perlaidojimo darbus atlikti nutarėme Daugų miestelyje, todėl pirmiausiai kreipiausi į šio miestelio merę Marytę Rinkevičienę. Pasak daugybių, merės tėvas buvo "liaudies gynėjas", tačiau žmonės laisva valia ją išrinko savo vadove, nes moteris buvo veikli, nusipelnusi visuomenės pasitikėjimo. Jos praeitis

– panaši į daugelio. "Ginti liaudies", palikęs šeimą likimo valiai, jos tėvas išėjo, kai ji turėjo tris mėtukus. Be to, nekreipiau dėmesio, kas ką galvoja, nes pagrindinis tikslas buvo – kuo daugiau išskasti iš niekingų vietų partizanų palaikų, garbingai juos perlaidoti ir įamžinti jų vardus koplytstulpčiuose, paminklų granito plokštėse.

M. Rinkevičienė patarė pareiškimu kreiptis į Alytaus rajono deputatų tarybą. 1990 m. birželio 6 d. gavome atsakymą, kuriame Daugų merė įpareigojama spręsti palaikų perlaidojimo reikalus. Vėliau gavome akto kopiją, kuriame rajono valdžia sudarė 7 žmonių komisiją darbų priežiūrai. Komisijos pirmininku paskirtas Alytaus miesto komunalinių įmonių viršininkas V. Saulevičius, o nariais: san. epideminės stoties vyr. gydytoja R.

Burneikytė, miesto ir rajono vidaus reikalų skyriaus viršininkas V. Grigaravičius, architektas D. Liaukonis, dalyvaujant tremtinių sąjungos Alytaus skyriaus pirmininkui K. Savičiui, nusikaltimų Lietuvai tirti komisijos prie Alytaus Sąjūdžio nariui H. Rimkui ir Demokratų partijos skyriaus atstovui J. Česonui. Akte buvo nurodyta: leisti Daugų tarybai surasti žmonių palaikus ir perkelti juos į Daugų civilines kapines. Organizuojant palaikų perkėlimą, išsikviesti Alytaus miesto ir rajono tarprajoninės teis-
mo ekspertizės atstovą. Ši aktą galiu pavadinti, visiškai neklysdamas, biurokratišku popiergaliu, nes kiek kartų kvietėme komisijos narius atstovauti, vykstant iškasimo darbams, niekas nesiteikė pasirodyti.

(Bus daugiau)

A.† A.

ANGELEI DZIAKONIENEI

pasitraukus į Amžino Gyvenimo ramybę, liūdinčią seserį APOLONIJĄ STAŠKŪNIENĘ, šeimą ir artimuosius ramina psalmės žodžiais: "Viešpats yra šalia tų, kurių širdys skausme ir liūdesy"

A. Žibienė

Florida

Mielą draugę POLIĄ STAŠKŪNIENĘ, jos šeimą ir artimuosius, gilaus skausmo išgyvenimuose dėl mylimos sesers

ANGELĖS DZIAKONIENĖS

mirties, nuoširdžiai užjaučiame.

J. Garla, I. Manomaitienė
M. ir K. Sodoniai,
dr. H. ir A. Soliai,
dr. J. ir J. Šalnys,
R. Zotovienė

Florida

Amžinybėn iškeliavo ilgametė mūsų skyriaus narė

ELENA SKIRMANTIENĖ

Gilią užuojautą reiškiamo Velionės vyrui, skyriaus nariui

PRANUI KSAVERUI SKIRMANTUI
ir kitiems artimiesiems

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos
Los Angeles skyrius

Jaunų dienų ir gražių prisiminimų bičiulei

ALYTEI SKIRMANTIENEI

apleidus šį pasaulį, drauge liūdėdama užuojautą reiškiau Velionės vyrui PRANUI ir TUMINŲ šeimai

Rūta Sakienė

"DIRVAI" IŠ PANEVĖŽIO

SEMINARAS JAUNIESIEMS ŪKININKAMS

"Mūsų darbai puošia mus, puošia mūsų sodybas ir laukus, puošia visą mielą Lietuvą. Juos tinkamai atlikdami, mes turime progą visiems skelbti savo tikslų didybę, turime progą ne žodžiu, bet gyvu pavyzdžiu rodyti mūsų meilę juodai žemei, žaliai kaimui ir prakaitu persunktam artojui – ūkininkui". Šie nepriklausomos Lietuvos agronomo Vlado Tiškaus žodžiai, tapę kelrodžiu jauniems ūkininkams, rugpjūčio 23-24 dienomis Panevėžio rajone, Velžio seniūnijos Preidžių kaime, nuskamėjo taip pat prasmingai, kaip ir prieš pusšimtį metų.

Lietuvių tautinio jaunimo organizacija "Jaunoji karta" š.m. rugpjūčio 23-24 dienomis sukvietė jaunuolius ir merginas bei kitus neabejingus Lietuvos kaimui žmones į talką – seminarą "Lietuvos jaunųjų ūkininkų darbai ir rūpesčiai".

"Jaunoji karta" – lietuvių tautinio jaunimo organizacija, siekianti sustiprinti jaunųjų lietuvių pasitikėjimą savimi, besidarbuojanti, kad lietuviai vėl pajustų pagarbą savo žemei ir tautai.

Liana Binkauskienė

"Jaunoji karta" nori pakeisti jaunimo pažiūras, siekia, kad jaunas žmogus suprastų, jog gėris ir vertybės nėra tik importinės. "Norėdami pakeisti suformuotą savęs niekinimo įvaizdį, mes stengiamės organizuoti renginius, kuriais tarsi sakome: "Pajusk pasididžiavimą: tu esi lietuvis, tu džiaugiesi Lietuvos pasiekimais. Tu vertini lietuviškas prekes ir jų gamintojus", – taip "Jaunosios kartos" pirmininkas Gintaras Binkauskas apibūdino šios organizacijos veiklą.

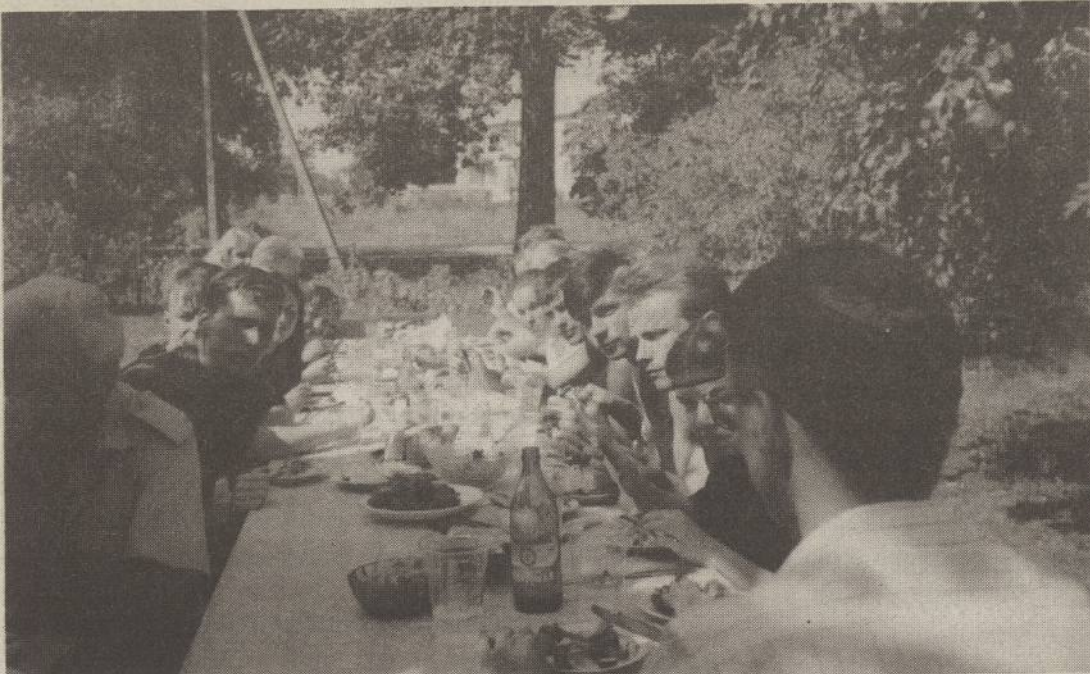
Ir ne veltui vienas pirmųjų šios organizacijos renginių vyko kaime: problemų – ir nesprenžiamų, ir neišspręstų – čia netrūksta. Seminaro dalyvius svetingai priėmė ūkininkas Jonas Tamošiūnas. Jo sodyba jau tapo kultūros židiniu, pagyvenusių ir jaunimo gražaus susibūrimo vieta. Seminaro dienomis ši sodyba užėmė kaip bičių avilys.

Kitą dieną po vakaronės, kuri baigėsi ne ką anksčiau, nei užgiedojo pirmieji gaidžiai, seminaro daly-

viai buvo žadinami galingu mašinos signalu. Papusryčiaus jie kibo į darbus, nes vienas iš seminaro tikslų ir buvo talka. Darbo netrūko: kas valė grūdus, kas bulves kasė ar virtuvėje šeiminkauti padėjo, kas lentas tvarkė. Tik po darbo, atsigaivinę Juodos upelyje, susėdo visi po senąją Tamošiūnų sodybos obelimi.

Be "Jaunosios kartos" ir jaunųjų ūkininkų ratelių sąjungos, seminare dalyvavo Seimo nariai – prof. Mečislovas Treinys ir dr. Alvydas Baležentis, Žemės ūkio ministerijos mokslo ir mokymo departamento direktorius A.Lukianas, Panevėžio maisto perdirbėjų asociacijos atstovas Zenonas Kudakas, Žemės rūmų pirmininkas prof. Antanas Stancevičius, Lietuvos pienininkų asociacijos prezidentas Alvydas Ramanauskas, Panevėžio apskritys žemės ūkio departamento žemės ūkio gamybos koordinavimo ir kooperacijos skyriaus viršininkas Alvydas Kriaučiūnas, ūkininkai.

(Bus daugiau)

Pietauja seminaro dalyviai

Pokalbis po senąją Tamošiūnų sodybos obelimi

KELIONĖ Į SĖKMĘ

Raimonda Mikatavagė

Gera nuotaika

Užuot gėdijęsis ir slėpęs savo trūkumus, pripažink juos. Galbūt galėtum pakeisti, kas nepatinka, pavyzdžiui, plaukų spalvą, svorį ar balsą. Tačiau ne viską. Ūgis, ar praplikęs pakaušis liks visam gyvenimui. Nėra jokios prasmės verksti dėl to, ko pakeisti negali. Pripažink šitai, susitaisyk su savo trūkumais ir verčiau pagalvok apie privalumus.

Atrask daugiau spalvų. Labai retai gyvenimas būna visiškai juodas arba visiškai baltas. Greičiau juodos ir baltos mišinys. Laisvė Lietuvai atnešė ir gero, ir blogo. Netikėta liga trukdo dirbti, bet gali daugiau laiko praleisti su šeima. Negavus laukto paaugstinimo, tau tuo pačiu nereikės dirbti keleto valandų ilgiau. Tai, kas ką tik smarkiai nuvylė, po kiek laiko gali pasirodyti tikra palaima.

Prieš keletą metų, kreipiausi į vieną kompaniją su prašymu priimti mane į darbą ir labai nusivyliau, kai nepriėmė. Tačiau paskui gavau geresnę vietą su didesniu atlyginimu, stipresnėje organizacijoje. Nelaikyk kliūčių katastrofomis. Bus geriau, jei sugebėsi jose išvėgti ką nors gero.

Nustok lyginti save su kitais. Kai buvau labai jauna, baisiai pavydėdavau mergaitėms ilgais plaukais ir baisiai pykdavau ant mamos, kuri visada kirpdavo mane trumpai. Paguosdavau sakydama: "Na ir kas, kad jų plaukai ilgi, užtai aš turiu pačiužas, o jos ne. "Visai normalu, kai šitaip mąsto vaikai, bet suaugusieji tokiomis mintimis visam gyvenimui įstumia save į nusiivylimą. Visada bus žmonių, kažkuo geresnių už tave. Tai jiems duota. Tu taip pat turi gabumų. Nes nei žemiau, nei aukščiau už juos. Tu esi tu. Vienintelis. Iš 5,7 bilijonų Žemėje gyvenančių žmonių yra tik tai vienas Tu.

Stebėk kitus, nelygindamas su savimi. Kaip jie gyvena? Ką yra patyrę? Kaip mąsto? Kokia jų kasdienybė? Sutelkęs dėmesį į kitus, tam-

Kas lemia sėkmę?

pi mielas, įdomus ir atsipalaiduoti. Taip lengviausia susirasti draugų, pakelti nuotaiką ir maloniai praleisti laiką.

Patark sau lyg geriausiam draugui. Kai susiduri akis į akį su kliūtimi, išivaizduok, kad tai tavo draugas pateko į bėdą ir klausia, kaip pasielgti. Kaip dažnai neklausome savo pačių rimtų, objektyvių patarimų, kuriuos daliname kitiems. Ką pasakytum savo geriausiam draugui? O dabar taip ir padaryk.

Lydimi sėkmės žmonės gerai moka valdyti savo emocijas. Marilyn vos Savant, turinti aukščiausią IQ – intelekto koeficientą ir įrašyta į Gineso pasaulio rekordų knygą, išitikinusi, jog norint sustiprėti emociškai, reikia dviejų dalykų: įgyti daugiau patirties ir neimti visko giliai į širdį. Ji pataria nesigraužti, jei darbdavys sukritikuos tavo ataskaitą, o tiesiog imti ir pataisyti ten, kur reikia. Jei tave apiplėšė, neiekvok energijos svarstydamas "Kodėl mane?". Sužinok, kiek pasiseks, ir eik pirmyn.

Kuo greičiau susitaisyk su tuo, ko vis tiek nepakeisi, stengsimės gyvenime pamatyti ne vien blogas puses, stebėsime žmones, nei teisdami, nei kritikuodami ir tapsime gerais draugais patys sau, tuo būsim stipresni emociškai ir geresnės nuotikos. Kuo greičiau pasitaisys nuotaika, kad ir kas beatsitiktų, tuo labiau būsim pasiruošę sėkmingai spręsti.

Geras savęs vertinimas

"Jei manai, kad gali, arba kad negali, bet kuriuo atveju tu esi teisingas." – Henry Ford.

Knygos pradžioje uždavėme sau svarbų klausimą: "Kas mes esame?". Kiekvienas kaip nors save vertina. Turėjai šiek tiek laiko pagalvoti, kaip save vertini tu. Remdamiesi garsiu "Psichokibernetikos" autoriumi Makssvelu Malcu (Maxwell Maltz) pasižiūrėkime, kokią tai turi įtaką, siekiant sėkmės.

Tavo savęs vertinimas susideda iš pračties sėkmių ir nesėkmių, bei iš to, kaip su tavimi buvo elgiama, si, kol augai. Kai tik jį sau suformuluoji, tau jis tampa "teisingas". Valdo tavo elgesį ir asmenybę. Nekyla net minties, kad savęs vertinimas gali būti nepagrįstas. Tiesiog jis tampa gyvenimo formulė, elgsenos schema.

LIETUVOS GARBĖS KONSULĖ INGRIDA STASAITĖ-BUBLIENĖ

Ingrida Bublienė išeivijoje gerai žinoma kaip visuomenininkė bei verslininkė, bendradarbiaujanti su nepriklausoma Lietuva. Jos entuziastiškas siekis plėtoti rinką Lietuvos produkcijai Vakarų šalyse jau davė apčiuopiamų rezultatų.

Ingrida gimė Šiauliuose pirmosios sovietų okupacijos metais. Ji – viena iš mokytojų Henriko ir Stefanijos Stasų keturių dukrų. Po keletos gyvenimo Vokietijoje metų šeima išvyko į Ameriką ir apsigyveno Clevelande. Čia Ingrida baigė aukštuosius mokslus bei lituanistinę mokyklą. Ursuline College ji įgijo bakalauro laipsnį iš chemijos. I.Bublienė ėjo atsakingas pareigas "Republic Steel Research Center".

Ištekėjusi už inžinieriaus Romualdo Bublį, užaugino penkis lietuviukus: Taurą, Viją, Ramą, Aidą ir Gają. Pirmieji keturi jau baigė universitetus ir dirba pagal įgytas profesijas.

Ingrida nuo jaunų dienų reiškėsi lietuviškoje veikloje. Ji – aktyvi skautė, ateitininkė, įvairių ansamblių narė bei pranešėja. Daug metų vadovavo jaunimui "Dainavos" stovykloje. Ne vienus metus ji ėjo įvairias pareigas Amerikos Lietuvių Tarybos ir JAV Lietuvių Bendruomenės Clevelando apylinkės valdyboje, dėstė lituanistinėje mokykloje.

1979 metais ji buvo išrinkta JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros Tarybos pirmininke ir šias pareigas

ėjo net tris kadencijas. Jos vadovavimo metu buvo suaktyvinta kultūrinė veikla: įsteigtos Premijų šventės, atgaivinti Teatro festivaliai bei įvairūs konkursai. 1991 metais Ingrida – JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybos vicepirmininkė specialiems reikalams. Ji taip pat yra viena iš organizatorių pirmosios konferencijos: "Lietuva – išeivija", įvykusios Birštone.

Pakeitusi profesiją, Ingrida Bublienė sėkmingai darbuojasi verslo srityje. Ji vadovauja firmai "IB Communications". Vėliau šalia tos firmos įsisteigia "IB Associates" ir "Imports By Kelly". 1990 metais I.Bublienė dalyvauja Pirmajame Pasaulio Lietuvių Verslininkų suvažiavime Vilniuje ir skaito jame pranešimą. Ji padeda užmegzti glaudžius partnerystės ryšius tarp Lietuvos Parodų Centro ir Clevelando Prekybos Centro "I-X Center". Jos dėka Clevelande 1992 metais 18 Lietuvos įmonių pirmą kartą dalyvavo parodoje "Business & Industry – 2000". Ingrida Bublienė padėjo daug pastangų, kad Lietuvos Parodų rūmai neprarastų galimybių vykdyti savo funkcijas.

I.Bublienė aktyviai dalyvauja įvairiose Amerikos profesinėse ir visuomeninėse organizacijose. Ji priklauso Clevelando Rotary klubui, bei "Cleveland World Trade Association", yra šios asociacijos patikėtinė – Tarybos narė. Clevelando žurnalas 1981 metais ją pažymėjo kaip vieną iš įdomiausių asmenybių.

Ingrida – dažna viešnia Lietuvoje, todėl yra gerai susipažinusi su dabartinės Lietuvos gyvenimu, žino jos džiaugsmus bei rūpesčius.

AMERIKOS TAUTA

Dr. Petras Ironis Jokubka

Dr. Peter Iron Jokubka. American Nationality and ANO. Second Edition. Išleido Christopher Publishing House. 930 psl. Kieti viršeliai. Kaina – 20 dolerių.

Antroji Knyga

Bendras antrosios knygos pavadinimas yra tas pats, kaip ir pirmosios dalies: "Amerikos Tauta ir amerikiečių Nacionalinė Organizacija (ANO)". Tačiau speciali paantraštė: "Vidaus ir Užsienio politika (autorius siūlymai)". Ši knyga susideda iš dviejų dalių. Pirmoje dalyje autorius išdėsto, kokią politiką turėtų vesti Respublikonų partija. Kiekvienas rimtas prezidentinis kandidatas turėtų paruošti programinę knygą, kurioje išdėstytų savo politines pažiūras. Jie turėtų pasisakyti, kaip tvarkytų žemės ūkį, gimimų kontrolę, ekonomiką, valdžios įstaigas, kovą prieš nusikaltimus ir tarptautinį terorizmą, paaiškinti, kaip būtų elgęsi su radikalais Vietnamo karo laiku, kaip jie tvarkytų imigraciją, integraciją ir kariuomenę, kaip reaguotų į Amerikoje vykstantį moralinį smukimą, kaip traktuotų spaudą ir televiziją, kaip vertintų religiją ir kaip tvarkytų užsienio politiką.

Autorius mano, kad dabartinės partijos tvarko šias sritis neefektingai, o kartais – net ir klaidingai. Jis šia proga vėl kartoja, kad reikia politinės ideologinės organizacijos, kuri visomis tomis sritimis rūpintųsi ir sudarytų ilgo termino programą, kurios negalėtų pakeisti nei besikeičiančios valdžios, nei bekintą papročiai, nei gyventojų judėjimas. Ypač neturėtų būti laužomi krikščionių–žydų pagrindiniai doroviniai principai. P.Jokubka mano, kad tik ideologinė–patriotinė srovė gali tikėtis pastovaus daugumos rinkėjų pritarimo. Europoje tokį darbą atlieka ideologinės krikščionių demokratų ir socialistų partijos.

Kalbėdamas apie žemės ūkį pietinėse Amerikos valstybėse P.Jokubka patei-

kia faktus, kad didieji žemvaldžiai labai išnaudoja darbininkus. Kad to išvengtume, autorius siūlo įvykdyti žemės reformą, panašią į tą, kuri buvo atlikta Lietuvoje tuoj po Pirmojo pasaulinio karo. Pagal prelatą Mykolą Krupavičiaus reformą savininkams buvo palikta po 80 ha žemės. Jokubka siūlo, kad pietinėse Amerikos valstybėse didiesiems žemvaldžiams būtų palikta po 100 ha. Žemės perteklius iš tų savininkų galėtų būti supirktas arba nusavintas ir išdalytas žemės ūkio darbininkams kiekvienam skiriant nuo 15 iki 20 ha. Tik tokią politiką vykdant, bus galima apsaugoti Lotynų Amerikos valstybes nuo komunizmo. Tokia sistema mes galėtume siūlyti ir dabartinei Lietuvai.

Kalbėdamas apie Pietų Amerikos valstybes, autorius siūlo, kad mažos, ispanų kalbą vartojančios valstybės susijungtų. Esant mažesniai skaičiui valstybių, būtų lengviau suorganizuoti pasaulinę konferenciją. Didesnės valstybės gali lengviau išvystyti savo pramonę. Joms lengviau padėti. Dėl šių ir kitų priežasčių ar nevertėtų ir Lietuvai arčiau bendradarbiauti su Estija ir Latvija?

Gimimų kontrolės skyriuje Jokubka kelia klausimą, kad Amerikoje (o gal ir Lietuvoje?) dabar labai didelį skaičių vaikų gimdo netekėjusios motinos. Dauguma jų išlaiko Amerikos valdžią, žinoma, mokesčių mokėtojų pinigais. Autorius mano, kad mokesčių mokėtojai turėtų pareikalauti, kad valdžia, prieš skirdama tokioms motinoms išlaikymą, dėtų visas pastangas surasti atsakingus tėvus ir juos priversti išlaikyti motinas ir vaikus. Jei tėvų surasti neįmanoma, valdžia turėtų surasti motinoms darbą. Jei ir to neįmanoma padaryti, joms turi būti pasiūlyta vartoti apsisaugojimo priemonės. Po antrojo vaiko joms galėtų būti pasiūlyta sterilizacija.

Kad būtų galima surasti kiekvienai tokiai motinai darbą, P.Jokubka siūlo, kad būtų kontroliuojama darbo valandų trukmė:

1) joks darbininkas neturėtų būti be priežasties atleidžiamas iš darbo, kol dar kai kurie dirba viršvalandžius arba daugiau kaip 32 val. per savaitę;

Red. pastaba:

Autorius, pristatydamas savo knygą, kelia labai aštrius, seniai pribrendusius socialinius klausimus. Kviečiame skaitytojus pasisakyti spaudoje. Laukiame Jūsų atsiliepimų.

Ingridos Bublienės pagerbimas Clevelando "Židinio" skautų draugovėje V.Bacevičiaus nuotr.

AKTORIUS HENRIKAS KAČINSKAS (1903- 1986)

Dalia Šilienė

kolui Čechovui padedant, Henrikas tampa žymiu aktoriumi.

1936 metais H. Kačinskas persikelia į Klaipėdos teatrą, o po kelerių metų vėl grįžta į Kauną. 1940-1944 metais jis su dideliu pasisekimu vaidino Vilniaus dramos teatre – režisieriaus Romualdo Juknevičiaus pastatymuose.

1944 metais Henrikas Kačinskas pasitraukė į Vokietiją. 1949-aisiais iš Augsburgio jis išvyko į Ameriką, į Bostoną, kur keletą metų dėstė Bostono liuanistinėje mokykloje. Čia jis įsteigė garsųjį "Bostono Lietuvių Dramos sambūrį" ir kartu su studijos režisiere Aleksandra Gustaitiene, rašytoju ir teatro "direktoriumi" Antanu Gustaičiu bei "gri-muotoju" Stasiu Santvaru puoselėjo šios studijos veiklą.

Atmintiniausias Henriko Kačinsko vaidmuo Bostone buvo Vincas Kudirka. Spektaklį pagal K. Inčūros "Vincą Kudirką" režisavo Ipolitas Tvirbutas, atvažiuodavęs režisuoti iš Hartford, Konektikuto valstijos. Regina Norvaišaitė – Petrutienė, buvusios studijos aktorė, dabar gyvenanti Cape Cod'e, Masačusetso valstijoje, gerai prisimena šį Henriko vaidmenį, o taip pat ir daug kitų: "Kartu vaidinome "Nemunas Žydi", latvių rašytojo pjesėje "Raudonas vynas", Antano Gustaičio "Sekminių vainike". Geresnio aktoriaus mes čia, tremtyje, neturėjome."

"Atvažiavusiems, – pasakoja Feliksas Kontautas iš South Bostono, taip pat vaidinęs studijos pastatymuose, – ši studija buvo labai populiari. Ji sukėlė didelį

"Raudonas vynas". Vaidina Regina Norvaišaitė-Petrutienė ir Henrikas Kačinskas. 1956

Henrikas Kačinskas gimė 1903 m. sausio 23 dieną Viduklėje, Raseinių apskrityje. Šiame rugsėjo 28 d. sukanka 10 metų nuo jo mirties.

Tėvas Jeronimas, Viduklės vargonininkas, kaip jau esame rašę "Dirvoje", sunkiais lietuviškojo žodžio draudimo metais nepasidavė rusinimo ir lenkinimo politikai, slapta skaitė lietuviškus laikraščius, su knygnešiu Sakalausku gabeno lietuviškas knygas ir tokiu būdu gimtosios kalbos mokydavo savo sūnus: būsimąjį aktorių Henriką, Vladą, vėliau tapusį Lietuvos kariuomenės savanoriu ir geležinkelio tarnautoju, bei jauniausią – būsimąjį kompozitorių Jeronimą.

Pirmojo Pasaulinio karo metais visa šeima pasitraukė į Rusiją, kur išgyveno iki 1918-ųjų. Sūnams tai buvo dar vienas išbandymas ne-

pamiršti gimtojo žodžio. Grįžęs Henrikas Kačinskas ketverius metus mokytojavo Papilėje, Degimuose, Šiaulėnuose ir Mažeikiuose.

Jaunesnysis brolis Jeronimas Kačinskas prisimena stiprų Henriko potraukį vaidybai: "Kartą Mažeikiuose, vaidinant kažkokį veiklą, Henrikas susitiko aktorių Juozą Vaičkų, kuris buvo organizavęs teatrą Kaune. J. Vaičkųs pastebėjo Henriko vaidybinius sugebėjimus ir paragino mokytis aktorystės meno. Po kurio laiko Henrikas išvyko į Kauną, kur įstojo į režisieriaus A. Sutkaus dramos studiją."

Dar tebesimokydamas, Henrikas Kačinskas jau tapo Tautos teatro ir "Vilkolakio" aktoriumi. 1926 metais jį pakviečia Kauno Valstybės teatras, kur, režisieriui Andriui Olekai-Žilinskui ir My-

žmonių, ypač jaunesniųjų susidomėjimą. Daug kas atėjo į studiją, kaip į pramogą, tikėdamasis susitikti su draugais, susipažinti. Reikėjo didelio pasiaukojimo vakarais, po sunkaus darbo fabri-ke, anglų kalbos kursų, repetuoti.

Henrikas Kačinskas studijoje mokė vaidybos meno bendrai, neturėdamas galvoje konkretaus vaidinimo. Atlikdavome įvairius etudus, ruošėmės profesionaliajai vaidybai. Bet publikai lygis tiek daug nerūpėjo. Ji su džiaugsmu eidavo į visus vaidinimus, kurie vyko South Bostono aukštosios mokyklos didžiojoje salėje, Lietuvių Piliečių klube, Šv. Petro bažnyčios rūsyje."

Pirmojo Dramos sambūrio vaidinimo "Sekminių vainikas" premjera įvyko

1950 metų gegužės 7 dieną. "Vainiką" režisavo Henrikas Kačinskas. Kitais metais pasirodė naujas H. Kačinsko režisuotas pastatymas – "Tragiškasis birželis".

Netrukus Henrikas Kačinskas persikėlė į Niujorką. Stasys Santvaras vėliau rašė "Dirvoje": "Bostono Lietuvių Dramos sambūris, kol jame dirbo akt. H. Kačinskas, savo darbais laikėsi profesinio teatro lygį. Tačiau jau keleri metai, kai H. Kačinskas Bostone nebegyvena. Jo netekimas Dramos sambūriui buvo ir tebėra skaudus nuostolis. Sugriuvo planai, nebuvo pastatyti veikalai, kuriuos tik jam dalyvaujant būtų buvę galima įveikti..." (1963 m. Nr. 32).

(Bus daugiau)

Bostono Lietuvių Dramos sambūris. "Tragiškasis birželis", 1951 m.

Henrikas Kačinskas Vinco Kudirkos vaidmenyje. 1955 m. Bostono Lietuvių Dramos Sambūris

KULTŪRINĖ POPIETĖ, SKIRTA RAŠYTOJAI A.M.BALAŠAITIENEI PAGERBTI

Amanda Muliolienė pradeda kultūrinę popietę, skirtą naujesiems A.M.Balašaitienės romanams

Kultūrinę popietę surengė Clevelando Skautininkių Draugovė. Tai sena draugovės tradicija, skautininkei Aurelijai suruošiant net ketvirtą kultūrinę popietę – trijų knygų sutikimą ir jos kūrybos literatūrinį vakarą.

Dievo Motinos parapijos svetainė buvo neatpažįstamai pertvarkyta ir išpuošta. Svečių laukė turtin gas vaišių stalas. Susirinkusius pasveikino ilgametė draugovės pirmininkė skautininkė Amanda Muliolienė, trumpai nušviesdama popietės tikslą ir pristatydama paskaitininkę – Akrono universiteto profesorę dr. Jolitą Kavaliūnaitę.

Po paskaitos Amanda Muliolienė perskaitė JAV

LB Švietimo Tarybos pirmininkės Reginos Kučienės sveikinimą Aurelijai ir ją pakvietė tarti žodį. Aurelija padėkojo susirinkusiems, sėms skautininkėms už iniciatyvą, klebonui Gediminui Kijauskui – už leidimą veltui pasinaudoti parapijos svetainės patalpomis, Aldonai Miškinienei už straipsnį "Dirvoje". Rašytoja ypatingai gerėjosi išpuošiu, kurį joje sukėlė dr. Kavaliūnaitės atlikta romanų "Žarijos ir pelenai" bei "Praradimų ženkle", neseniai išleistų Lietuvoje, analize. "Ji juose rado tai, ko aš ir pati nežinojau. Aš – lyg tas lėktuvo pilotas, kuris skrenda, akis įbedęs į prietaisų lentą, nieko daugiau nematydamas, o Jolita yra kaip toji keleivė,

kuri po kojomis mato slenkančią žemės panoramą, lenktynes su debesimis..."

Po to visi svečiai buvo apdalinti kun. Kijausko dovanoto "Angelų" vyno taurėmis ir Aurelijos garbei buvo sugiedota "Ilgiausių, laimingų ir darbinių metų". O ji padėkodama, jai būdinga humoristine gaida replikavo. Talkininkaujama savo dukros Jūratės Balašaitytės–Andros, autorė dalijo autografus savo knygų skaitytojams.

IŠTRAUKA IŠ ROMANO "PRARADIMŲ ŽENKLE"

Ponas Gudersonas nutyla, išmeigęs akis į gėstančią pypkės galvutę. Kambary ramu, tik pasienyje linksmai spragsi židiny.

– Man atrodo, kad ir tėvų ir vaikų santyki galima įvairiai žiūrėti, – toliau tęsia jis, atsakydamas į mano klausimą. – Tėvai turi įgimtą atsakomybės jausmą už jų sukurtą gyvybę, už savo vaiko ateitį. Jei to nebūtų, kokio likimo susilauktų ateinančios kartos? Kas joms perduotų moralines ir kultūrinės tradicijas? Visa socialinė santvarka yra sukoncentruota į ateinančių kartų gerovę, ką įrodo milžiniškos mokyklų ir auklėjimo institucijų sistemos visame civilizuotame pasaulyje, o senovės graikai ir romėnai nepaprastai aukštai vertino mokytojus. Nuostabius tėvo – motinos meilės jausmus vaikui gali suprasti tik tas, kuris juos išgyveno. Aš pats jaučiuosi nesąs pilnutiniu žmogumi, nebuvęs tėvu. Tiesa, kad myliu našlaitę Helgą, lyg ji būtų tikras mano vaikas, bet žinau, kad tikrų tėviškų jausmų nepažįstu, nes ji nėra mano kūno ir kraujo dalis. – Jis susimąstęs nutilo, bet vėl nusišypso-

Pagrindinė pranešėja - prof. Jolita Kavaliūnaitė

jo, keisdamas temą. – Nemanokit, kad aš neturėjau meilės istorijų, tik jos visos baigėsi be laimingo galo, kaip ji vaizduoja meilės romanų rašytojai.

Nesunku patikėti. Jo akyse spindi šelmiškos, jaunatviškos liepsnelės, ir suprantu, kad tik jo anksti prazilę plaukai ir balta barzdelė jį bent dešimčia metų sendina. Manau, kad jis dar nėra net per penktą gyvenimo dešimtmetį persirites. Jo platūs, stiprūs pečiai, tiesi laikysena, tvirti žingsniai ir energija trykštantys judesiai rodo, kad jo esama pačiame amžiaus žydėjime. (53 psl.)

IŠTRAUKA IŠ ROMANO "ŽARIJOS IR PELENAI"

(Savo pesimistišką gyvenimo filosofiją dėsto dvarininkas Lisevičius. Su juo polemizuoja klebonas Juršėnas)

"Aš tikiu absoliučia pabaiga, visiška ramybe, kada žmogus atsiranda anapus kančios, anapus žinojimo.

Kas yra kančia? Tai tik aukštesnė, skausmingesnė pažinimo forma, empirinių išgyvenimų suma, kuri kartais per tempia mūsų jėgas. Nežinojime yra ramybė. Pažinimo būdu mes prisirišame prie daiktų ir prie asmenų, pamilstame savo žemę, savo kraštą, draugus, gimines, vaikus. Be pažinimo jokia meilė nėra įmanoma, bet tuo pačių pažinimas mus įgalina skausmingai išgyventi mylimo asmens praradimą. Mirtis – tai būseną, kuri atima sugebėjimą jausti ir pažinti, tuo grąžindama prarastą ramybę ir suteikdama amžino pasitenkinimo stovį anapus kančios."

– Tai tamsta tikite, kad su mirtimi viskas baigiasi ir po jos niekas neegzistuoja? – šoktelėjo klebonas, giliai paliestas Lisevičiaus beviltiš kumo filosofijos, taip priešin gos jo paties įsitikinimams.

– Tamstai, kaip kunigui, dera tokį klausimą man statyti. Bet gal geriau nelies kime teologinių problemų. Aš nebuvau pasirošęs tams tos varginti filosofiniais išvedžiojimais. Mudu visvien vienas kito neįtikinsime.

(39 psl.)

Vytautas ir Gražina, Arūnas ir Aldona gyvenimo sukuriuose (Sutinkant Aurelijos M. Balašaitienės romanus)

Malonu man, kartu su Clevelando skautininkių draugove ir visais jų svečiais, dalyvauti šioje kultūrinėje – literatūrinėje popietėje. Šiandien sutinkame aktyvios skautininkės, dinamiškos žurnalistės, lietuvių išeivijos elegantiškos beletristės, novelistės ir poetės Aurelijos M. Balašaitienės romanus – "Žarijas ir pelenus" ir "Praradimų ženkle", išlestus 1995 metais Viliaus leidykloje, Kaune.

Ši Radviliškyje užaugu-

si ir Clevelande gyvenanti rašytoja jau mums pažįstama. 1982 m. pasirodęs jos novelių rinkinys "Susitikimai pamyry" sulaukė teigiamų atgarsių. 1987 metais "Vilties" draugijos išleistas pirmasis jos romanas "Skeveldros" buvo gausios publikos entuziastiškai priimtas. O šie du romanai, kuriuos mes šiaandien sutinkame Clevelande, buvo priimti Rašytojų sąjungoje Vilniuje ir Maironio namuose surengtame rašyto-

jos kūrybos vakare Kaune.

Publika žavėjosi rašytoja: "Jos drąsi, humoru ir ironija trykštanti poringė atgavino vakaro dalyvius kaip skaidri Pašatrijo verdene", rašo Petras Keidošius "Europos lietuvių" apie Vilniuje įvykusį susitikimą. O apie susitikimą Kaune atsiliepia Birutė Garbaravičienė "Kauno dienoje".

(Pabaiga – kitame numeryje)

Vlado Bacevičiaus nuotraukos

Kultūrinėje popietėje kalba rašytoja A.M. Balašaitienė

RENGINIŲ KALENDORIUS

- RUGSĖJO 28 d., šeštadienį, – Tradicinis Baltų draugystės vakaras Latvių salėje. Rengia Cleveland'o Baltų komitetas
- SPALIO 18, 19, ir 20 dienomis – BALF'o centro valdybos direktorių suvažiavimas. Rengia Cleveland'o skyrius
- LAPKRIČIO 3 d., sekmadienį, – Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos metinis susirinkimas ir pietūs Lietuvių namuose. Pradžia - 12 val.
- LAPKRIČIO 9 d., 6:30 val. vakaro – Dievo Motinos parapijos choro rudens balius
- LAPKRIČIO 17 d. – Šv. Jurgio parapijos rudens festivalis – nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p.
- LAPKRIČIO 23 d., šeštadienį, LVS-gos "RAMOVĖ" Clevelando skyriaus valdyba Lietuvių Namuose rengia Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimą
- GRUODŽIO 7 d. Clevelando Lietuvių Žuvininkų klubas "LITTS ANGLERS CLUB" rengia metinę loteriją - bilių. Bilietus galima užsakyti pas klubo narius
- GRUODŽIO 24 d. 9 val. vakaro – Bendros Kūčios – Šv. Jurgio parapijos salėje

Gerasis darbelis. "Neringos" tunto skautės prie rengiamo pusryčių stalo Dievo Motinos bažnyčios kavinėje. Iš kairės: Civinskaitė, Taraškaitė, Majorovaitė, Hellal ir kt. Vlodo Bacevičiaus nuotr.

Wanted: LIVE-IN NANNY AND HOUSEKEEPER. VERY NICE FAMILY WITH TWO YOUNG BOYS. EAST SIDE. Call: 464-3998

Metinio golfo turnyro (Elmore, OH) 1996 m. taurę laimėjo Clevelando sportininkai. R.Laniausko nuotraukoje: turnyro dalyviai iš Detroito ir Clevelando.

Psychological Health Center and Alcoholism Treatment Program, Inc.

6315 Pearl Road, Suite 101
Parma Heights, Ohio 44130

Telefonas: (216) 845-9061

Faksas: (216) 8454-9062

Dr. Gintautas Z. Sabataitis Psichologas
Priimame "Medicare" ir kitus sveikatos apdraudimus

YVTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE, INC.

40-24 235TH DOUGLSTON, NEW YORK 11363 TEL. (718) 423-6161 FAX (718) 423-3979

Skrydžių į LIETUVĄ kainos

New York – Vilnius - New York:

Spalio mėn.	\$550
Lapkričio 1 - gruodžio 12 d.	\$500
Gruodžio 13 -31d.	\$650
Sausio - vasario mėn.	\$500

Chicago – Vilnius – Chicago:

Spalio mėn.	\$715
Lapkričio mėn.	\$570
Gruodžio 1-12	\$605
Gruodžio 13-24	\$715
Gruodžio 25 – vasario 28	\$570

(Plius mokesčiai)

Atpiginti skrydžiai iš visų JAV miestų.
Vietų skaičius – ribotas.

Vytis Travel
40-24 235 St.
Douglaston NY 11363
TEL. (718) 423-6161
800-77-VYTIS

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

ATLANTA IMPORT EXPORT

JŪSŲ PASLAUGOMS CLEVELAND'E MŪSŲ ATSTOVAS:

LITMA IMPORT EXPORT
639 EAST 185 STREET
CLEVELAND OH 44119
216-481-0011

SIUNČIAME SIUNTINIUS LAIVU
LABAI SKUBIEMS SIUNTINIAMS - ORO CARGO
AUKŠTOS KOKYBĖS MAISTO SIUNTINIAI
JŪSŲ SIUNTINIUS PRISTATYSIME Į NAMUS
BET KURIOJE LIETUVOS, LATVIJOS, ESTIJOS,
BALTARUSIJOS VIETOJE, O TAIP PAT MASKVOJE,
PATERBURGE IR KALININGRADO SR.

ATLANTA IMPORT EXPORT
(312) 434-2121 arba (800) 775-7363

DIRVA

\$475.00 – į LIETUVĄ
New York / Newark–
Vilnius–New York / Newark

\$550.00 – į LIETUVĄ
Chicago–Vilnius–Chicago

Prie kainos priskaičiuokite mokesčius. Ši kaina galioja lapkričio mėnesiui ir kelionėms Naujųjų Metų sutikimo proga.

Norėdami gauti išsamesnių žinių, kreipkitės į:

Albiną arba Kristiną
BALTIC TOURS
77 Oak St., Suite 4
Newton, MA 02164
Tel: 617-965-808
800-216-5987

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.

Pinigai pervedami doleriais.

Sutvarkomi palikimai.

Skubiems siuntiniams – AIR CARGO.

Komercinės siuntos pagal susitarimą.

MAISTO SIUNTINIAI nuo \$39, - iki \$98, -

Aukštos kokybės maisto produktai.

Rūta Degutienė, 28262 Chardon Rd.

Willoughby Hills, OH 44092

Tel. 216-943-4662

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.

Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamautojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

NAUJI REKORDINIAI T.PUKŠČIO METIMAI

Daugkartinis JAV ieties metimo rekordininkas
Tomas Pukštys. Edvardo Šulaičio nuotr.

Rugpjūčio 25 d. vakare mūsų žymusis sportininkas Tomas Pukštys telefonu iš Anglijos, Sheffield pranešė gerą žinią, kad ten įvykusiose lengvosios atletikos varžybose tą dieną jis net du kartus pagerino JAV ieties metimo rekordą. Jo rekordiniai metimai buvo – 284.07 ir 284.10 pėdų (86.82m.). Jis ne tik pelnė rekordą, bet ir užėmė I-ją vietą, antruoju palikdamas Atlantos olimpiados sidabro

medalio laimėtoją – anglą Steve Beckley, kurio pasekmė šį kartą buvo gana kukli – 269-08. Trečiuoju liko taip pat anglas Nick Nieland – 266-02. Beje, Beckley yra buvęs ieties metimo pasaulio rekordininkas.

Rugpjūčio mėn. 26 d. ryte šią lietuviams, ypatingai čikagiečiams, džiugią žinią atspausdino pasaulio spauda.

Ed. Šulaitis

"DIRVAI" AUKOJO:

Aras Viktoras, Omaha, NE \$100
M.R. Antanaitis-Shalins, Woodhaven, NY \$50
S. Virpša, Oak Lawn, IL \$50
V. Hofmanas, Oak Lawn, IL \$30
H. Zitkus, St. Pete Beach, FL \$25
A. Pavilčiūtė, Chicago, IL \$20
A. Ruigys, Los Angeles, CA \$20
N. Raškienė, New Brit., CT \$15
V. Ripskis, Ever. Park, IL \$10
J. Beniūnas, Hartford, CT \$10
Pasaulio Lietuvių Centras... \$10
S. Delvigs, Fairw. Park, OH \$10
V. Fledžinskas, Camar. CA .. \$10

Visiems aukotojams

nuoširdžiai dėkojame

Dėkojame Natalijai Kemežytei-Chernetzky už "Dirvai" padovanotą dail. Igno paveikslą jos Tėvelio žurnalisto Vinco Kemžio prisiminimui

Dėkojame inž. Eugenijui Bartkui už 12 tomų "Lietuvių kalbos žodyno".

WANTED TO BUY

STEINWAY or MASON-HAMLIN GRAND PIANO WANTED!

Any age, any condition.

Will

pay CASH and pick up.

Call 1-800-449-

3850 anytime

RITA STAŠKUTĖ

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1996

Skrydžiai į Vilnų dar vis geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas

Bendradarbiaujame su Lietuvos Avialinijomis

MATAS & ASSOCIATES

NORMLS

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 **481-6677**

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį
ir ketvirtadienį ----- 9:00 v.r. – 4:00 p.p.
penktadienį ----- 9:00 v.r. – 6:00 p.p.
šeštadienį ----- 9:00 v.r. – 12:00 p.p.
sekmadienį *parapijoje* --- 11:00 v.r. – 12:00 p.p.

Kiekvieną taupomojį sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000